

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΜΟΥ ΜΠΑΛΑΝΟΥ

Καθηγητοῦ τῶν Θεολογικῶν ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείῳ τῆς Δημ.
Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐν τοῖς Διδασκαλείοις τῆς Φιλελευθέρου Ἐταιρείας.

ΔΩΡΕΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΔΗΜ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΔΩΡΕΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΔΗΜ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ 1ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
1913 ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Μετ' εικόνων καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ, ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

1915

АКАДЕМІА

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΜΟΥ ΜΠΑΛΑΝΟΥ

Καθηγητοῦ τῶν Θερησκευτικῶν ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείῳ τῆς Δημ.
Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐν τοῖς Διδασκαλείοις τῆς Φιλεκπ. Ἑταιρείας.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

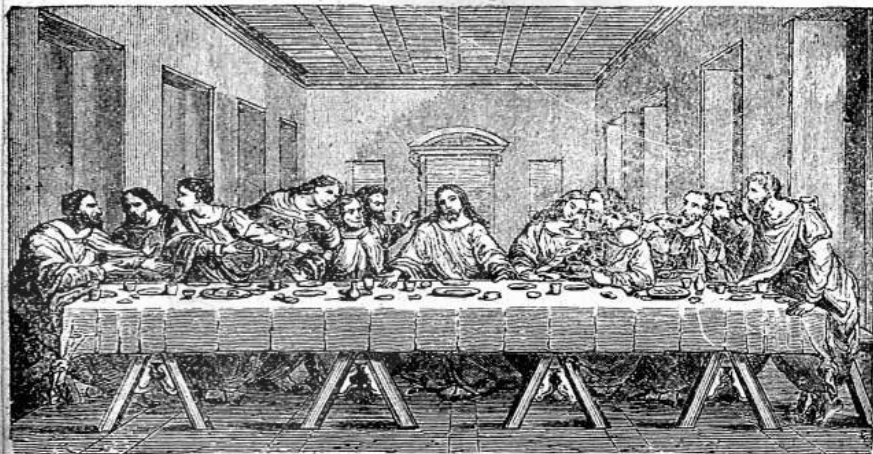
ΤΗΣ

ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ 1ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
1913 ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Μετ' εἰκόνων καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ, ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

1915

ΔΩΡΕΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΔΗΜ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δ. Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ 1ης
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1913.

Στοιχειώδης Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία μετὰ 5 ὄλοσελίδων εἰκό-
νων. Ἔκδοσις 1915.

Ἰερὰ Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μετὰ πολλῶν εἰκόνων
καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης. Ἔκδοσις 1915.

Ἰερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης μετὰ πολλῶν εἰκόνων
ὄλοσελίδων καὶ μὴ καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης. Ἔκδοσις 1915.

Στοιχειώδης Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Κατήχησις. Ἔκδο-
σις 1915.

Διευρηγικὴ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων, κατὰ τὸ πρόγραμμα. Ἔκ-
δοσις 1915, μετ' εἰκόνων.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

(Ἔκδοσις τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων).

Ἡ Ἐκκλησία μας, ἤτοι ποῦ, πῶς καὶ πότε λατρεύεται ὁ Θεός,
μετὰ πλήρους ἐρμηνείας τῆς θείας λειτουργίας. Ἔκδοσις 13η (80,000
ἀντίτυπα).

Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι σήμε-
ρον. Ἔκδοσις νέα.

Αἱ Θρησκείαι, σύντομος Ἱστορία τῶν διαφόρων Θρησκειῶν
ἀγρίων καὶ πεπολιτισμένων ἔθνων.

Ἐκ τῶν Ποιητικῶν Βιβλίων τῆς *Παλαιᾶς Διαθήκης* Ἰώβ—Ψαλ-
μοὶ—Παροιμίαι—*Ἄσμα ἁμαρτῶν*—Ἐκκλησιαστής—Σοφία Σολομῶν-
τος—Σοφία Σειράχ.

Δ. Σ. Μ. Β. Α.
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ Δ. Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἐπειδὴ οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἐτήρησαν τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν πρὸς τὸν Θεὸν νὰ τηροῦν τὰς ἐντολάς του, ἔπαυσε νὰ ἰσχύη ἡ μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἑβραίων συμφωνία, ἡ παλαιὰ διαθήκη, καὶ ἔγινε νέα συμφωνία, ἡ καινὴ διαθήκη, μεταξὺ Θεοῦ καὶ ὅλων τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς προστατεύει καὶ ἀμείβει πάντα ἄνθρωπον, εἰλικρινῶς πιστεύοντα εἰς αὐτὸν καὶ ἐκτελοῦντα τὸ θέλημά του.

Ἡ ἱερὰ ἱστορία τῆς Καινῆς διαθήκης ἐξετάζει τὸν βίον καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος, ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ μεσίτης τῆς Καινῆς Διαθήκης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

ΔΩΡΕΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΔΗΜ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ

Ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ περιέχεται πᾶσα ἡ κατὰ τὸ νέον πρόγραμμα διδακτέα ὕλη ἐκ τῆς ἱερᾶς ἱστορίας τῆς Καινῆς Διαθήκης, μετὰ τοῦ κειμένου καὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν ἐν αὐτῷ ὀριζομένων τροπαρίων. Εἰς τὴν διάταξιν τῆς σειρᾶς τῶν κεφαλαίων ἠκολούθησα πιστῶς τὸ πρόγραμμα πλὴν ἐλαχίστων τινῶν ἐπιβαλλομένων μεταβολῶν.

Ἐν τέλει ἐκάστου κεφαλαίου παρατίθεται χωρίον ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἐν ᾧ περιέχεται ἡ κυρία ἔννοια τοῦ κεφαλαίου. Ἐφρόντισα δὲ διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκλογὴν τῶν χωρίων τούτων, ὥστε νὰ εὐρίσκωνται ἐν πραγματικῇ σχέσει πρὸς τὸ ἱστόρημα.

Δ. Σ. Μ.

Α΄. ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ

1. Ἡ Γέννησις, τὰ Εἰσόδια, ὁ Εὐαγγελισμὸς καὶ ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

Ἡ Γέννησις τῆς Θεοτόκου. Κατὰ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ Θεοτόκος ἐγεννήθη ἐξ εὐσεβῶν γονέων, τοῦ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἄννης. Ἐορτάζει δ' ἡ Ἐκκλησία τὸ γενέθλιον αὐτῆς κατὰ τὴν 8 Σεπτεμβρίου.

Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου. Ὅτε ἡ Θεοτόκος ἦτο τριῶν ἐτῶν ὠδηγήθη ὑπὸ τῶν γονέων της εἰς τὸν ναόν, ἔνθα ἔμεινεν ἀφιερωμένη εἰς τὸν Θεὸν ἐπὶ δώδεκα ἔτη. Εἰς ἀνάμνησιν τῆς εἰσοόδου τῆς Θεοτόκου εἰς τὸν ναὸν εορτάζει ἡ Ἐκκλησία τὴν εορτὴν τῶν Εἰσοδίων κατὰ τὴν 21ην Νοεμβρίου. Βραδύτερον ἐμνηστεύθη ἡ Παρθένος Μαρία, ἡ ὁποία κατῴκει εἰς τὴν πόλιν τῆς Γαλιλαίας Ναζαρέτ, τὸν τέκτονα Ἰωσήφ.

Ἁ Ἐὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου (Λουκ. Δ', 26—38).

Ἁ Ἐὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Πρὸς τὴν ἐνάρετον καὶ ταπεινὴν Παρθένον Μαρίαν παρουσιάσθη μίαν ἡμέραν ὁ ἄγγελος καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν : « Χαῖρε κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναίξει ». Δηλαδή :

Χαῖρε Μαριάμ, ἡ ὁποία ἔχεις τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί σου. Μεταξὺ τῶν γυναικῶν σὺ εἶσαι ἡ εὐλογημένη. Ἡ Παρθένος ἐταράχθη, ὅταν ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους τοῦ ἀγγέλου, καὶ ἔμεινε σκεπτική. Ὁ ἄγγελος τότε εἶπεν εἰς τὴν Παρθένον, διὰ νὰ τὴν καθησυχάσῃ: Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, διότι εὖρες χάριν παρὰ τοῦ Θεοῦ· θὰ γεννήσῃς υἱόν, ὃ ὁποῖος θὰ ὀνομασθῇ Ἰησοῦς· οὗτος θὰ εἶναι μέγας καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ εἶναι ὁ αἰώνιος βασιλεὺς τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ Παρθένος ἠρώτησε τότε τὸν ἄγγελον πῶς θὰ συμβῆ τοῦτο, ὃ δ' ἄγγελος ἀπήντησεν ὅτι τοῦτο θὰ γίνῃ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διότι οὐδὲν πρᾶγμα εἶναι ἀδύνατον διὰ τὸν Θεόν. Εἶπε δὲ τότε ἡ Μαριάμ: Ἐγὼ εἶμαι ἡ δούλη τοῦ Κυρίου, ἄς συμβῆ ὅπως εἶπες. Καὶ ἀπήλθεν ὁ ἄγγελος.

Ἡ Ἐκκλησία πανηγυρίζει κατὰ τὴν 15ην Αὐγούστου τὴν μνήμην τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

«Οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα» (Λουκ. α', 37).

Β'. ΤΑ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΤΟΝ ΠΡΟΔΡΟΜΟΝ

2. Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρομοῦ.

(Λουκ. Α', 5-25 καὶ 57-80).

Εἰς μίαν μικρὰν πόλιν τῆς Ἰουδαίας ἔζη ἱερεὺς τις, ὀνομαζόμενος Ζαχαρίας, καὶ εἶχε σύζυγον τὴν Ἐλισάβετ· ἦσαν δ' ἀμφοτέροι εὐσεβεῖς καὶ δίκαιοι· εἶχον ὅμως μίαν μεγάλην λύπην ὅτι δὲν εἶχον τέκνα, καὶ διαρκῶς παρεκάλουν τὸν Θεόν ν' ἀποκτήσουν. Ἐπὶ τέλος ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὴν προσευχὴν των, καὶ μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ὁ Ζαχαρίας ἐθυμία εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, αἴφνης παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν ὁ ἄγγελος. Ὁ Ζαχαρίας ἐταράχθη, ὅταν τὸν εἶδεν, ἀλλ' ὁ ἄγγελος ἀμέσως τὸν καθησύχασε λέγων: Μὴ φοβεῖσαι, Ζαχαρία, διότι ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν παράκλησίν σου, καὶ ἡ σύζυγός σου Ἐλισάβετ θὰ γεννήσῃ υἱόν, τὸν ὁποῖον νὰ ὀνομάσῃς Ἰωάννην. Ὁ Ζαχαρίας δὲν ἔδειξε πίστιν ὅσῃν ἔπρεπεν, ἀλλ' ἐφάνέρωσε δυσπιστίαν τινὰ εἰς τοὺς λόγους

τοῦ ἀγγέλου, διὰ τοῦτο ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτόν. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄγγελος Γαβριήλ καὶ ἐστάλην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ σοῦ ἀναγγείλω ὅσα σοῦ εἶπον· ἐπειδὴ ὁμως δὲν ἐπίστευσας, θὰ μείνης κωφὸς καὶ ἄφωνος, μέχρις ὅτου ἐκπληρωθοῦν ὅσα εἶπον. Καὶ πράγματι ἀμέσως ὁ Ζαχαρίας κατέστη κωφὸς καὶ ἄφωνος, μετ' ὀλίγου δ' ἡμέρας ἐπανήλθεν εἰς τὴν πατρίδα του.

Ὅταν ἦλθεν ὁ ὠρισμένος καιρὸς, ἡ Ἐλισάβετ ἐγέννησεν υἱὸν καὶ ἦρχοντο οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι νὰ τὴν συγχαροῦν. Ὅταν δὲ παρήλθον ὀκτὼ ἡμέραι μετὰ τὴν γέννησιν καὶ ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ τὸ ὄνομα εἰς τὸ παιδίον, ὅπως συνήθιζον οἱ Ἑβραῖοι, οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι ἔλεγον νὰ ὀνομασθῇ τοῦτο μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς του, Ζαχαρίας, ἀλλ' ἡ μήτηρ ἀντέτεινε καὶ εἶπε νὰ ὀνομασθῇ Ἰωάν-

Ὁ Ζαχαρίας γράφει ἐπὶ πίνακιον τὸ ὄνομα Ἰωάννης.

νης. Οἱ παριστάμενοι ὁμως ἠπόρησαν, ἐπειδὴ κανεὶς ἐκ τῶν συγγενῶν δὲν ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ ἐζήτησαν νὰ μάθουν ποία ἦτο ἡ γνώμη τοῦ πατρὸς μὲ νοήματα, ἐπειδὴ δὲν ἤκουε. Τότε ὁ Ζαχαρίας ἐζήτησεν ἓνα μικρὸν πίνακα, ἐπειδὴ ἦτο ἄλαλος, καὶ ἔγραψε τὸ ὄνομα Ἰωάννης. Ὅλοι ἐθαύμασαν, ἡ δὲ γλῶσσα

τοῦ Ζαχαρίου ἀμέσως ἐλύθη καὶ ἤρχισε νὰ εὐλογῇ τὸν Θεὸν καὶ νὰ προλέγῃ διὰ τὸ μέλλον τοῦ παιδίου ὅτι θὰ γίνῃ προφήτης.

«Ὁφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὧτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν» (Ψαλ. λγ', 16).

«Πᾶσα παράβασις καὶ παρακοή ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν» (Ἐδρ. β', 2).

3. Τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου.

(Ματθ. Γ', 1-12.—Λουκ. Γ', 1-17).

Ὅταν ὁ Ἰωάννης ἦτο εἰς ἡλικίαν 30 ἐτῶν περίπου, ἤρχισε νὰ κηρύττῃ εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας. Συνεβούλευε δὲ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μετανοήσουν, διότι ἄλλως θὰ τιμωρηθοῦν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἐβάπτιζε τοὺς μετανοοῦντας, καὶ προανήγγελλεν ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ἐμφανισθῇ ὁ Σωτὴρ, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον. Ὁ Ἰωάννης ἔζη ἀπλούστατα ἦτο ἐνδεδυμένος μὲ ἔνδυμα ἀπὸ τρίχας καμήλου καὶ ἐφόρει ζώνην δερματίνην εἰς τὴν μέσην· ἐτρέφετο δὲ μὲ ἔντομα, μὲ ἀκρίδας καὶ μὲ μέλι τῶν δένδρων.

«Μετανοεῖτε ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. γ', 2).

4. Ἡ ἀποκεφάλισις τοῦ Προδρόμου.

(Ματθ. ΙΔ', 1-13.—Μάρκ. Γ', 14-29).

Ὁ Ἰωάννης μὲ μέγα θάρρος ἐπέπληττε πάντα ἄνθρωπον, ὁποῖος ἡμάρτανε, διὰ νὰ τὸν διορθώσῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἤλεγχε τὸν ἡγεμόνα τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδη τὸν Ἀντίπαν καὶ τὴν σύζυγόν του Ἡρωδιάδα, διότι εἶχον παραβῆ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ἐρρίφθη κατὰ διαταγὴν τοῦ ἡγεμόνος εἰς τὴν φυλακὴν. Ὅταν μίαν ἡμέραν ὁ ἡγεμὼν ἐώρταζε τὴν ἑορτὴν τῶν γενεθλίων του καὶ εἶχε δεῖπνον πρὸς τοὺς μεγιστᾶνας τῆς χώρας, ἐχόρευεν ἡ κόρη τῆς συζύγου του ἐκ τοῦ πρώτου γάμου τῆς, καὶ τόσον ἤρρεσεν εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὥστε ὑπεσχέθη μετ' ὄρκου εἰς αὐτὴν νὰ τῆς δώσῃ ὅ,τι ἤθελε ζητήσῃ. Ἡ κόρη ἤλθε καὶ ἐζήτησε τὴν συμβουλὴν τῆς μητρὸς τῆς, ἣ ὅποια ἐπειδὴ ἐμίσει πολὺ τὸν Ἰωάννην, τῆς εἶπε νὰ ζητήσῃ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα. Ὁ Ἡρώδης ἐλυπήθη μὲν, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχεν ὀρκισθῆ καὶ ἐντρέπετο τοὺς προσ-

κεκλημένους, ἐνόμισεν ὅτι ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ἀνόητον ὄρκον του, καὶ ἔδωκεν ἀμέσως διαταγὴν νὰ ἀποκεφαλίσουν τὸν Ἰωάννην. Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη εὐθύς, καὶ ἔφεραν εἰς τὴν κόρην τὴν κεφαλὴν τοῦ Προδρόμου ἐπὶ ἐνὸς πινακίου, ἡ δὲ κόρη τὴν ἔδωκεν εἰς τὴν μητέρα της Ἡρωδιάδα. Τότε ἦλθον οἱ μαθηταὶ τοῦ Προδρόμου καὶ ἐζήτησαν τὸ πτώμά του, τὸ ὁποῖον ἔλαβον καὶ ἔθαψαν.

Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν τελεῖ τὴν μνήμην τῆς ἀποκεφαλίσσεως τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου τὴν 29 Αὐγούστου, ὅτε εἶναι καὶ ἡμέρα νηστείας.

«Ὁὺ λήψη τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ» (Δευτερ. κ', 7.—Ἡ τρίτη ἐντολή).

Γ'. Ο ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

5. Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Λουκ. Β', 1—21).

Ὅταν ἦτο αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης ὁ Ὀκταβιανὸς Αὐγούστος, διέταξε νὰ ἀπογραφοῦν ὅλοι οἱ κίτριοι τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, ἐπομένως καὶ τῆς Παλαιστίνης, ἡ ὁποία τότε ἦτο ὑποτεταγμένη εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὅταν ἐγένετο ἀπογραφὴ, ἔπρεπεν ἕκαστος νὰ ὑπάγῃ νὰ γραφῇ εἰς τὸ μέρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατήγετο. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Ἰωσήφ, ἂν καὶ κατόκει εἰς τὴν Ναζαρέτ, κατήγετο, ὡς ἀπόγονος τοῦ Δαβὶδ, ἀπὸ τὴν Βηθλεέμ, παρέλαβε καὶ τὴν Παρθένον Μαρίαν, ἡ ὁποία ἦτο ἐτοιμόγεννος, καὶ ἦλθον μαζί εἰς τὴν Βηθλεέμ, ἔνθα κατόκησαν εἰς ἓν πανδοχεῖον. Τὴν νύκτα ἐκείνην ἦλθεν ἡ στιγμή τοῦ τοκετοῦ, καὶ ἐγέννησεν ἡ Παρθένος τὸν υἱὸν της, καὶ ἀφ' αὐτῆς τὸν ἐσπαργάνωσε, τὸν ἔθεσεν εἰς μίαν φάτνην (παχνί, τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὁποῖον τρώγουν τὰ ἄλογα), διότι εἰς τὸ πανδοχεῖον δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο μέρος νὰ θέσουν τὸ παιδίον.

Τὴν αὐτὴν νύκτα εἰς τοὺς ἀγροὺς πλησίον τῆς Βηθλεέμ διενυκτέρευον ποιμένες καὶ ἐφύλαττον τὰ πρόβατά των, ὅτε αἴφνης

εἶδον λάμπιν ἐξαιρετικὴν καὶ ἄγγελον τοῦ Θεοῦ ἐνώπιόν των. Οἱ ποιμένες ἐφοβήθησαν πολὺ, ἀλλ' ὁ ἄγγελος εἶπεν εἰς αὐτούς : Μὴ φοβεῖσθε, διότι φέρω διὰ σᾶς καὶ ὄλον τὸν λαὸν μίαν πολὺ εὐχάριστον ἀγγελίαν· σήμερον ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ εἰς τὴν Βηθλεέμ. Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν νὰ τὸν προσκυνήσετε· εἶναι βρέφος εἰς τὰ σπάργανα, ἐξηπλωμένοι εἰς τὴν φάτνην. Τότε αἰφνιδίως κατῆλθεν ἐκ τῶν οὐρανῶν πλῆθος ἀγγέλων, οἱ ὅποιοι ἀνύμνουν τὸν Θεὸν καὶ ἔψαλλον : « Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία ». Δηλαδή : Δόξα ἅς εἶναι εἰς τοὺς οὐρανοὺς· ἅς εἶναι εἰρήνη εἰς τὴν γῆν καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ.

Ὅταν ἐξηφανίσθησαν οἱ ἄγγελοι, ἀπεφάσισαν οἱ ποιμένες νὰ ἔλθουν εἰς Βηθλεέμ νὰ προσκυνήσουν τὸ γεννηθὲν παιδίον. Πράγματι δ' ἦλθον, τὸ προσεκύνησαν, καὶ διηγήθησαν τὰ συμβάντα, ὅλοι δ' ἐθαύμαζον δι' αὐτά.

Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος, τὰ Χριστούγεννα, τὴν 25 Δεκεμβρίου. Κατ' αὐτὴν τὴν ἐορτὴν ψάλ-

λεται μεταξύ ἄλλων τὸ ἐξῆς τροπάριον : « Χριστὸς γεννᾶται· δοξάσατε. Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν· ἀπαντήσατε. Χριστὸς ἐπὶ γῆς· ὑψώθητε. » Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἀνυμνήσατε, λαοί· ὅτι δεδόξασται ». Δηλαδή : Ὁ Χριστὸς γεννᾶται· σεις ὡ ἄνθρωποι, δοξάσατε τὸν Θεόν. Ὁ Χριστὸς κατήλθεν ἐκ τῶν οὐρανῶν· ὑποδεχθῆτέ τον. Ὁ Χριστὸς ζῆ ἐπὶ τῆς γῆς· μιμηθῆτέ τον διὰ νὰ ἀνυψωθῆτε, νὰ φθάσετε μέχρις αὐτοῦ. Ἄς ψάλλετε εἰς τὸν Θεὸν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς καὶ ὑμνήσατε με χαρὰν ὅλοι οἱ λαοί· διότι ὁ Θεὸς εἶναι δοξασμένος.

Ἀπολυτίκιον δὲ τῆς ἐορτῆς ψάλλεται τὸ ἐξῆς : « Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως. Ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἀστροῖς λατρεύοντες ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο σὲ προσκυνεῖν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν. Κύριε δόξα σοι ». Δηλαδή : Ἡ γέννησίς σου, ὦ Χριστέ Θεὲ ἡμῶν, ἐφανέρωσεν εἰς τὸν κόσμον τὸ φῶς τῆς γνώσεως, τὴν ἀληθῆ γνῶσιν. Διότι κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἐλάτρευον τὰ ἄστρα, δηλ. οἱ μάγοι, ἐδιδάχθησαν ἀπὸ ἓνα ἀστέρα νὰ προσκυνοῦν σὲ τὸν δικαιοτάτον καὶ νὰ γνωρίζουν σὲ τὸ ἐξ οὐρανοῦ φῶς. Καὶ ἄς εἶσαι δοξασμένος.

Ὁκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησίν του ἔλαβεν, ὡς συνήθιζον οἱ Ἑβραῖοι, ὁ Σωτὴρ τὸ ὄνομά του ὠνομάσθη δ' Ἰησοῦς. Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν πανηγυρίζει τὴν μνήμην τοῦ γεγονότος τούτου ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὰ Χριστοῦγεννα (1 Ἰανουαρίου. Ἡ περιτομὴ τοῦ Κυρίου). Ὅταν δ' ὁ Ἰησοῦς ἦτο 40 ἡμερῶν, ἡ μήτηρ του ἔφερεν αὐτόν, κατὰ τὰ ἰουδαϊκὰ ἔθιμα, εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ προσέφερε ζεῦγος τρυγόνων. Ἐκεῖ ὑπεδέχθη καὶ ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸ παιδίον ὁ γέρον προφήτης Συμεὼν, ὁ ὅποιος εἶχε παρακαλέσει τὸν Θεὸν νὰ μὴ ἀποθάνῃ πρὶν ἴδῃ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην τοῦ γεγονότος τούτου 40 ἡμέρας μετὰ τὰ Χριστοῦγεννα, τὴν 2αν Φεβρουαρίου. (Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Σωτῆρος, διότι τὸν ὑπήνητησεν ὁ Συμεὼν ἐν τῷ ναῷ).

« Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐ-

τοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. γ', 16).

6. Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων.

(Ματθ. Β', 1—12).

Ἐποὺ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς, μάγοι, δηλαδὴ σοφοὶ ἄνδρες ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, ἦλθον εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἰουδαίας, τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἔλεγον ὅτι ἀστήρ, ὁ ὁποῖος ἐφάνη, ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς τὴν γέννησιν τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων, ἐζήτησαν δὲ νὰ μάθουν εἰς ποίαν πόλιν τῆς Ἰουδαίας ἐγεννήθη, διὰ νὰ ὑπάγουν νὰ τὸν προσκυνήσουν. Ὁ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς, ὅταν ἤκουσεν ὅτι ἐγεννήθη βασιλεὺς, ἐταράχθη πολὺ, διότι ἐφοβήθη μήπως ἦτο βασιλεὺς ὡς αὐτός, ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν βασιλείαν του. Ἀμέσως διέταξε νὰ συνέλθῃ τὸ μέγα συνέδριον τῶν Ἑβραίων διὰ νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ ποῖον μέρος ὠρίζον οἱ προφήται ὡς τόπον γεννήσεως τοῦ Σωτήρος. Τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου ἀπήντησαν ὅτι κατὰ τοὺς προφήτας ὁ Χριστὸς θὰ γεννηθῆ εἰς Βηθλεέμ. Τότε ὁ Ἡρώδης ἐκάλεσεν ἰδιαιτέρως τοὺς μάγους καὶ ἐπληροφόρηθη παρ' αὐτῶν πρὸ πόσου καιροῦ εἶδον τὸν ἀστέρα, διὰ νὰ γνωρίζῃ πόσων ἐτῶν περίπου ἦτο ὁ Σωτήρ, καὶ ἔστειλεν αὐτοὺς εἰς Βηθλεέμ μετὰ τὴν παραγγελίαν νὰ πληροφορηθοῦν ἀκριβῶς διὰ τὸ παιδίον καὶ ὅταν ἐπιστρέψουν νὰ εἶπουν εἰς αὐτὸν περὶ αὐτοῦ· διότι δῆθεν ἤθελε νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸς νὰ προσκυνήσῃ τὸ παιδίον, ἐνῶ πραγματικῶς ἤθελε νὰ μάθῃ ποῦ κατοικεῖ διὰ νὰ τὸ φονεύσῃ.

Τότε οἱ μάγοι ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Βηθλεέμ, καὶ ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ἀστέρος εὔρον τὸν τόπον τῆς κατοικίας τοῦ Σωτήρος. Ἐποὺ δὲ ἐγονυπέτησαν, προσεκύνησαν αὐτόν, ὕστερον δ' ἤνοιξαν τὰ θησαυροφυλάκιά των καὶ προσέφεραν εἰς αὐτὸν χρυσὸν καὶ πολύτιμα ἀρώματα, λίβανον καὶ σμύρναν.

Ὁ Θεὸς ὁμοίως, ὁ ὁποῖος ὡς παντογνώστης ἐγνώριζε τὰς σκέψεις τοῦ Ἡρώδου, παρήγγειλεν εἰς τοὺς μάγους νὰ μὴ ἔλθουν πρὸς τὸν Ἡρώδη, διὰ νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς κακοὺς

σκοπούς του, και δι' αὐτὸ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα των δι' ἄλλης ὁδοῦ.

«Ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροῦς ὁ Θεός» (Ψαλ. ζ', 10).

γ. Ὁ Ἡρώδης καὶ ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον.

(Ματθ. Β'. 13—23).

Μόλις ἀνεχώρησαν οἱ μάγοι, ἄγγελος ἐφάνη εἰς τὸν Ἰωσήφ, ἐνῶ ἐκοιμᾶτο, καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ λάβῃ μαζί του τὴν Παρθένον Μαρίαν καὶ τὸ παιδίον, καὶ νὰ φύγῃ δι' Αἴγυπτον, ἵπου νὰ μείνῃ, ἕως ὅτου τοῦ παραγγείλῃ νὰ ἐπιστρέψῃ, διότι ὁ Ἡρώδης θὰ ζητήσῃ νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ἰωσήφ ἀμέσως ἐξετέλεσε τὴν παραγγελίαν τοῦ ἀγγέλου.

Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Πράγματι ὁ Ἡρώδης, ὅταν εἶδεν ὅτι τὸν περιέπαιξαν οἱ μάγοι καὶ δὲν ἤλθον νὰ τοῦ δώσουν τὰς πληροφορίες, τὰς ὁποίας ᾔθελεν, ἐθύμωσε πάρα πολὺ καὶ διέταξε νὰ σφαγῶν ὅλα τὰ παιδιά τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῶν περιχώρων τῆς κάτω τῶν δύο ἐτῶν, διότι ἐγνώριζεν ἀπὸ τοὺς μάγους, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἐρωτήσῃ, πότε

εἶδον τὸν ἀστέρα, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦτο μεγαλύτερος τῶν δύο ἐτῶν. Ἦλπιζε δὲ ὅτι μεταξὺ τῶν φονευθέντων παιδῶν θὰ ἦτο καὶ ὁ Χριστός, διότι ἠγνόει ὅτι οὗτος κατὰ θεϊὰν παραγγελίαν εἶχεν ἀναχωρήσῃ εἰς Αἴγυπτον.

Ὁ Ἰωσήφ, ἀφοῦ ἀπέθανεν ὁ Ἡρώδης, παρέλαβε κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἀγγέλου τὴν Παρθένον καὶ τὸ παιδίον καὶ ἦλθε καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὴν πόλιν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ἐλέγετο Ναζωραῖος.

«*Εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν τίς καθ' ἡμῶν ;*» (Ῥωμ. η', 31).

8. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἱερουσαλήμ.
(Λουκ. Β', 41—52).

Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Παρθένος Μαρία ἤρχοντο κατ' ἔτος εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα, διὰ νὰ ἐορτάσουν εἰς

Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ναῷ.

τὸν ἐκεῖ ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἦτο δώδεκα ἐτῶν, παρέλαβον αὐτὸν οἱ γονεῖς του μαζί των. Μόλις παρήλθον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι, κατὰ τὰς ὁποίας ἐορτάζετο ἡ ἐορτὴ τοῦ Πάσχα,

ἀνεχώρησαν ὁ Ἰωσήφ μετὴν Παρθένον εἰς τὴν πατρίδα των. Ὁ Ἰησοῦς ὁμως ἔμεινεν εἰς Ἱεροσόλυμα, χωρὶς νὰ γνωρίζουν οἱ γονεῖς του, οἱ ὁποῖοι ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἤρχετο καὶ αὐτὸς ὀπίσω μετὰ ἄλλους συνοδοιπόρους. Ὄταν ὁμως τὴν ἑσπέραν ἐστάθησαν καὶ περιέμεναν καὶ τοὺς ἄλλους συνοδοιπόρους διὰ νὰ δειπνήσουν ὅλοι μαζί, εἶδον μετὰ μεγάλην των ἐκπληξιν ὅτι ἔλειπεν ὁ Ἰησοῦς. Φοβισμένοι ἐπέστρεψαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν ἀνεζήτησαν πανταχοῦ, ἀλλ' οὐδαμοῦ ἠδύναντο νὰ τὸν εὔρουν. Ἐπὶ τέλους μετὰ τρεῖς ἡμέρας, τὸν εὔρον εἰς τὸ ἱερὸν νὰ ἀκούῃ καὶ νὰ ἐρωτᾷ τοὺς διδασκάλους, οἱ ὁποῖοι ἐθαύμαζον διὰ τὴν σοφίαν του, καὶ τὰς ἀπαντήσεις, τὰς ὁποίας ἔδιδε. Μόλις τὸν εἶδον οἱ γονεῖς του ἐξεπλάγησαν καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ του : Τέκνον, τί μᾶς ἔκαμες ; Ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ σὲ ἐζητοῦμεν μετὰ μεγάλην ἀνησυχίαν. Ὁ δ' Ἰησοῦς ἀπήντησε πρὸς αὐτούς : Διατί με ἐζητεῖτε ; Δὲν ἐγνωρίζετε ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου ; Ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἐνόησαν τοὺς λόγους τούτους. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησε τοὺς γονεῖς του, ἦλθε δὲ μετ' αὐτῶν εἰς Ναζαρέτ καὶ ὑπήκουεν εἰς αὐτούς.

«Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ» (Ἐφεσ. 5. 1).

Δ'. Η ΒΑΠΤΙΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΚΛΟΓΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

9. Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ.

(Ματθ. Γ', 13 - 17).

Ὄταν ὁ Ἰησοῦς ἦτο τριάκοντα ἐτῶν, ἦλθε πρὸς τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, ὁ ὁποῖος ἐβάπτιζεν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, διὰ νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ἐζήτηε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτόν : Ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην νὰ βαπτισθῶ ἀπὸ σέ, καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ ; Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀπεκρίθη : Βάπτισέ με, διότι αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τότε ὁ Ἰωάννης τὸν ἐβάπτισεν. Ἐνῶ δ' ἐξήρχετο ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸ ὕδωρ,

ἠνοιχθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατήλθεν ὡς περιστερὰ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ἠκούσθη ἐκ τῶν οὐρανῶν νὰ λέγῃ: Οὗτος εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀγαπῶ.

Ἡ μνήμη τῆς βαπτίσεως τοῦ Σωτῆρος ἐορτάζεται εἰς τὰς 6 Ἰανουαρίου. Λέγεται δ' ἡ ἐορτὴ αὕτη ἐορτὴ τῶν Θεοφανίων ἢ Ἐπιφανίων, διότι κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐπεφάνη ἡ Θεότης· λέγεται δὲ καὶ ἐορτὴ τῶν Φώτων, διότι εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν κυρίως ἐβαπτίζοντο οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐγίνοντο πολλὰ φῶτα, δηλαδή· πολλαὶ βαπτίσεις.

Κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην ψάλλεται τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον: «Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου, Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις: τοῦ γὰρ γεννήτορος ἡ φωνὴ προσεμαρτύρει σοι, ἀγαπητόν σε υἱὸν ὀνομάζουσα· καὶ τὸ Πνεῦμα, ἐν εἶδει περιστερᾶς, ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ ἐπιφανεῖς, Χριστέ ὁ Θεός, καὶ τὸν κόσμον φωτίσας δόξα σοι». Δηλαδή: Κύριε, ἐνῶ ἐβαπτίζεσο εἰς τὸν Ἰορδάνην, μᾶς ἐφανερώθη ὅτι πρέπει νὰ προσκυνῶμεν τὴν ἁγίαν Τριάδα· διότι ἡ φωνὴ τοῦ Πατρὸς ἐμαρτύρει διὰ σὲ καὶ σὲ ὀνόμαζε υἱὸν ἀγαπητόν· καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον παρουσιάσθη ὡς περιστερὰ, ἐβεβαίωσε ἀσφαλῶς ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Δόξα εἰς σέ, Θεε Χριστέ, ὁ ὁποῖος ἐφάνης καὶ ἐφώτισας τὸν κόσμον.

«Οὕτω πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην» (Ματθ. γ', 15).

10. Ἡ ἐκλογὴ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ.

(Ματθ. Δ', 18-22 καὶ Γ', 2-4).

Ὅταν μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς περιεπάτει πλησίον τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας (ἡ ὁποία λέγεται ἄλλως καὶ Τιβεριᾶς λίμνη ἢ Γεννησαρέτ) εἶδε δύο ἀδελφούς, τὸν Σίμωνα, ὁ ὁποῖος ὀνομάσθη καὶ Πέτρος, καὶ τὸν ἀδελφόν του Ἀνδρέαν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄλιεῖς καὶ ἠλίευον εἰς τὴν λίμνην. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς: Ἔλθετε μαζί μου· ἀφήσατε τὰ δίκτυά σας καὶ θὰ σᾶς κάμω διδασκάλους

των ἀνθρώπων· οὗτοι δ' ἀμέσως ἀφῆκαν τὰ δίκτυά των καὶ τὸν ἠκολούθησαν.

Μόλις ἐπροχώρησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶδε δύο ἄλλους ἀδελφούς, τὸν Ἰακώβον καὶ τὸν Ἰωάννην, οἱ ὅποιοι ἦσαν υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἠλίευον με αὐτὸν εἰς τὴν λίμνην· ἐκάλεσεν αὐτούς, οὗτοι ἀφῆκαν τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα των καὶ τὸν ἠκολούθησαν.

Ἡ ἐκλογή τῶν πρώτων μαθητῶν.

Ὁ Ἰησοῦς ἐκάλεσεν ἐντὸς ὀλίγου πλησίον του τοὺς δώδεκα πρώτους μαθητάς του, οἱ ὅποιοι, ἐπειδὴ ἀπεστάλησαν ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὸν κόσμον νὰ κηρύξουν, ὠνομάσθησαν Ἀπόστολοι. Ἦσαν οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι οἱ ἐξῆς: Ἀνδρέας καὶ Πέτρος, υἱοὶ τοῦ Ἰωνᾶ, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, Ἰάκωβος καὶ Ἰωσὴφ βεθσαῖος, υἱοὶ τοῦ Ἀλφαίου, Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος ἢ Ναθαναήλ, φίλοι, Θωμᾶς, Ματθαῖος ὁ τελώνης, Σίμων ὁ Κανανίτης ἢ Ἰσκαριώτης ἀπὸ τὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας) καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.

«Τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνη (Α' Κορινθ. α', 27).

Ε΄ ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

11. Τὸ θαῦμα ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας.

(Ἰωάν. Β΄, 1—11).

Ὅλιγον χρόνον ἀφοῦ προσέλαθεν ὁ Σωτὴρ τοὺς δώδεκα μαθητάς του, προσεκλήθη μὲ αὐτοὺς εἰς ἓνα γάμον εἰς τὴν πόλιν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας. Ὅταν ἐτελείωσεν ὁ οἶνος καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὸν Ἰησοῦν ἢ μήτηρ του, ἢ ὁποῖα παρευρίσκετο καὶ αὐτὴ εἰς τὸν γάμον, διέταξεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὑπηρέτας νὰ γεμίσουν ἕξ μεγάλας ὑδρίας (στάμνας) μὲ ὕδωρ· τότε δ' ἠὐλόγησε τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἀμέσως μετεβλήθη εἰς οἶνον ἐξαιρετον. Τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Σωτῆρος, διὰ τοῦ ὁποῖου ἔδειξε τὴν παντοδυναμίαν του.

«Οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδὲν» (Ἰωβ μδ', 2).

12. Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναΐν.

(Λουκ. Ζ΄, 11-17).

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐπλησίασεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Γαλιλαίας Ναΐν, εἶδε τὴν κηδεῖαν ἑνὸς νέου· ταύτην παρηκολούθει κλαίουσα καὶ ἀπαρηγόρητος ἢ χήρα μήτηρ τοῦ ἀποθανόντος νέου, ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ μονογενὴς υἱὸς τῆς, ἠκολούθουν δὲ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἄνθρωποι. Ὁ Σωτὴρ, ὅταν εἶδε τὴν δυστυχῆ μητέρα νὰ ὀδύρεται, τὴν ἐλυπήθη πολὺ καὶ ἀφοῦ ἐπλησίασε, τῆς εἶπε μὲ ὕφος παρηγορητικόν: «Μὴ κλαίε». Οἱ βαστάζοντες τότε τὸν νεκρὸν ἐστάθησαν, ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπευθυνόμενος πρὸς αὐτὸν εἶπε: «Νεανίσκε, σοῦ λέγω νὰ ἐγερθῆς». Ὁ νεκρὸς ἀμέσως ἠγέρθη καὶ ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ, τὸν παρέδωκε δ' ὕγιῃ εἰς τὴν μητέρα του. Ὅλοι τότε ἐθάύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ἢ δ' εἰδησις διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν.

«Οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλειος» (Ψαλμ. ρβ', 8).

13. **Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου.**

(Λουκ. Η', 41-42 καὶ 49-56).

Ἡμέραν τινὰ ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἰς ἀρχισυνάγωγος (δηλ. προϊστάμενος τῆς συναγωγῆς, ὅπως ἐλέγοντο οἱ τόποι, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι ἐτέλουν τὰ θρησκευτικὰ των καθήκοντα). Ὁ ἀρχισυνάγωγος οὗτος, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Ἰάειρος, προσεκύνησε τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν παρεκάλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του νὰ θεραπεύσῃ τὴν μονογενῆ του δωδεκαετῆ θυγατέρα, διότι ἦτο ἐτοιμοθάνατος. Ἐνῶ δ' ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο καὶ ὠμίλει καθ' ὁδόν, ἔρχεται τις ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰαείρου καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὅτι ἀπέθανεν ἡ θυγάτηρ του. Ὁ Ἰησοῦς ἤκουσε τὸ ἄγγελμα καὶ εἶπε: Μὴ φοβείσαι, μόνον πίστευε καὶ θὰ σωθῇ. Ὅταν δ' ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς οὐδένα ἐπέτρεψε νὰ εἰσέλθῃ, παρὰ εἰς τρεῖς ἐκ τῶν μαθητῶν του, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, ὡς καὶ εἰς τοὺς γονεῖς τῆς ἀποθανούσης, οἱ ὁποῖοι ἔκλαιον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: Μὴ κλαίετε· ἄν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται. Τότε ἔλαβε τὴν ἀποθανούσαν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν: Κόρη, ἐγέρθητι. Ἀμέσως δ' αὕτη ἀνέστη καὶ ἐθαύμασαν οἱ γονεῖς τῆς καὶ οἱ παριστάμενοι.

«*Ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως καὶ ἐξελοῦμαί σε καὶ δοξάσεις με*» (Ψαλμ. μθ', 15).

14. **Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν.**

(Λουκ. ΙΖ', 11-19).

Ὅταν μίαν ἡμέραν ὁ Σωτὴρ εἰσῆρχετο εἰς μίαν κώμην, ἀπῆντησαν αὐτὸν δέκα ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ὑπέφερον ἀπὸ φοβερὸν δερματικὸν νόσημα, τὴν λέπραν. Μόλις εἶδον τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρὰν, ἤρχισαν νὰ φωνάζουν: Ἰησοῦ, ἐλέησον ἡμᾶς. Ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἐλυπήθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: Θὰ θεραπευθῆτε· μόλις ἔμωσθε θεραπευθῆτε, πηγαίνετε καὶ ἀναγγεῖλατε τοῦτο εἰς τοὺς ἱερεῖς· διότι ὁ νόμος ὤριζεν ὁ θεραπευόμενος ἀπὸ λέπραν νὰ ἐπιδεικνύεται εἰς τοὺς ἱερεῖς. Πράγματι δὲ μόλις ἐξεκίνησαν, ἀμέσως ἔθεραπεύθησαν.

Ἀπὸ τοὺς δέκα ὄμως, οἱ ὁποῖοι ἐθεραπεύθησαν, μόνον εἰς ἐπέστρεψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ τὸν ἠὺχαρίσται· καὶ αὐτὸς δὲ δὲν ἦτο Ἰσραηλίτης, ἀλλὰ Σαμαρείτης. Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς : Οἱ δέκα δὲν ἐκαθαρίσθησαν ; Ποῦ εἶναι οἱ ἐννέα ; Μόνον αὐτὸς ὁ ξένος ἐπέστρεψε διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν Θεόν ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν : Πήγαινε· ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσεν.

« Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε » (Λουκ. ιζ', 19).

15. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Καπερναούμ.

(Ματθ. Θ', 1-8.—Μάρκ. Β', 1-12.—Λουκ. Ε', 18-26).

Ὅταν μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς εὕρισκετο εἰς μίαν οἰκίαν τῆς Καπερναούμ, εἶχε συναθροισθῆ πολὺ πλῆθος, εἰς τὸ ὁποῖον ὠμίλει ὁ Ἰησοῦς. Τέσσαρες ἄνθρωποι τότε ἔφεραν πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἓνα παραλυτικόν, διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ· ἀλλ' ἦτο τόσοσ πλῆθος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἰς τὴν ἐξώθυραν, ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ διέλθουν. Τότε ἀνῆλθον εἰς τὴν στέγην καὶ ἀφήρσαν μερικὰς σανίδας καὶ ἀπὸ ἐκεῖ κατεβίβασαν μὲ σχοινίον τὸν παραλυτικόν ἐπὶ τῆς κλίνης ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος. Οὗτος ἄμα εἶδε τὴν μεγίστην πίστιν των, εἶπεν εἰς τὸν παραλυτικόν : « τέκνον, σοῦ συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι σου ». Τότε τινὲς ἐκ τῶν γραμματέων, δηλαδὴ ἐκ τῶν διδασκάλων τοῦ νόμου, ἦσαν ἐκεῖ παρόντες καὶ ἐσκέπτοντο ὅτι ὁ Ἰησοῦς βλασφημεῖ, διότι μόνον ὁ Θεὸς ἔχει δικαίωμα νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος γνωρίζει ὅχι μόνον τὰς πράξεις μας, ἀλλὰ καὶ τὰς σκέψεις μας, ἐνόησε τί ἐσκέπτοντο οἱ γραμματεῖς καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς : Τί εἶναι αὐτὰ ποῦ σκέπτεσθε ; Θέλετε νὰ σᾶς δείξω ὅτι ἔχω τὴν δύναμιν νὰ συγχωρῶ ἁμαρτίας καὶ νὰ θεραπεύω ἀσθενείας, αἱ ὁποῖαι προέρχονται ἀπὸ αὐτάς ; Ἰδοῦ : Σὺ ἐγέρθητι, λάβε τὴν κλίνην σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ εὐθὺς ὁ παραλυτικὸς ἠγέρθη, ἀφοῦ δ' ἐνώπιον πάντων ἔλαβε τὴν κλίνην του ἐξηλθε. Πάντες δ' ἐθαύμαζον καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν.

« Ἴσθι πεποιθὼς ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἐπὶ Θεῷ » (Παροιμ. γ', 5).

16. Ὁ ἑκατόνταρχος τῆς Καπερναοῦμ καὶ ὁ Χριστός.

(Ματθ. Η', 5-13.—Λουκ. Ζ', 2-10).

Ὅταν ἦτο ἐ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοῦμ, ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἰς Ῥωμαῖος ἑκατόνταρχος, δηλ. ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος ἐξουσίαζεν ἑκατὸν ἄνδρας, καὶ τοῦ εἶπε : Κύριε, ὁ δοῦλός μου βασανίζεται παρὰ πολὺ εἰς τὴν οἰκίαν μου ἀπὸ παραλυσίαν. Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε : Θὰ ἔλθω νὰ τὸν θεραπεύσω. Ἄλλ' ὁ ἑκατόνταρχος εἶπε : Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ ἔλθῃς σὺ εἰς τὴν οἰκίαν μου· οὐδ' εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθῃς· εἶπέ μόνον ἓνα λόγον καὶ θὰ θεραπευθῇ ὁ δοῦλός μου, ὅπως ἐγὼ μόλις διατάξω τοὺς στρατιώτας μου ἀμέσως γίνεται ὅ,τι διατάξω.

Μόλις ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασε καὶ εἶπεν εἰς τοὺς πλησίον του εὐρισκομένους : Ἀληθῶς σὰς λέγω, οὔτε μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν δὲν εὗρον τόσον μεγάλην πίστιν. Στραφεῖς δὲ πρὸς τὸν ἑκατόνταρχον εἶπεν : Ὑπάγε, καὶ ἄς γίνῃ καθὼς ἐπίστευσας. Ὁ δὲ δοῦλος ἐθεραπεύθη ἀμέσως.

«Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια» (Ψαλμ. ος', 15).

17. Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς.

(Μάρκ. Ι', 46-52.—Λουκ. ΙΗ', 35-43).

Ὅταν μίαν ἡμέραν ἦτο ὁ Ἰησοῦς πλησίον τῆς πόλεως Ἱεριχοῦς, εἰς τυφλὸς ἐκάθητο εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἐζήτηε ἐλεημοσύνην. Αἰφνης δὲ ἤκουσεν ὀχλοβοὴν καὶ ἠρώτησε τί συμβαίνει, ἔμαθε δ' ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθούμενος ἀπὸ λαόν. Ἀμέσως τότε ἤρχισε νὰ φωνάζῃ : Ἰησοῦ, ἀπόγονε τοῦ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἔλεγον εἰς αὐτὸν νὰ σιωπήσῃ, αὐτὸς ὅμως ἐφώναζεν ἀκόμη περισσώτερον : Ἀπόγονε τοῦ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Τότε ἐστάθη ὁ Ἰησοῦς καὶ διέταξε νὰ φέρουν πλησίον του τὸν τυφλόν. Μόλις δ' οὗτος ἐπλησίασε, τὸν ἠρώτησε : Τί θέλεις νὰ σοῦ κάμω ; Οὗτος δ' ἀπήντησε : Κύριε, θέλω νὰ βλέπω πάλιν. Ὁ δ' Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτόν : Βλέπε πάλιν, ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσεν. Ἀμέσως

δὲ ὁ τυφλὸς ἐπανεῦρε τὴν ὄρασίν του καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν, ὅπως ὅλος ὁ παριστάμενος λαός.

«Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου» (Ψαλμ. ν', 17).

18. Ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων διὰ πέντε ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων.

(Μαθ. ΙΔ', 14-21).

Ὅταν ποτὲ ὁ Ἰησοῦς ὠμίλει πρὸς τὸν ὄχλον εἰς ἔρημον τόπον, ἐνύκτωσε. Τότε ἐπλησίασαν τὸν Ἰησοῦν οἱ μαθηταὶ του καὶ εἶπον εἰς αὐτὸν νὰ ἀφήσῃ τοὺς ἀκροατὰς του νὰ ἐπιστρέφουν εἰς τὰς κατοικίας των διὰ νὰ φάγουν. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τοὺς μαθητὰς του : Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φύγουν· δώσατε σεῖς εἰς

· Ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων.

αὐτοὺς νὰ φάγουν. Οἱ μαθηταὶ ὁμως εἶπον εἰς τὸν Ἰησοῦν ὅτι δὲν ἔχουν παρὰ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύς, οὗτος δ' ἐζήτησε νὰ τὰ φέρουν πρὸ αὐτοῦ, καὶ παρήγγειλεν εἰς τὸν λαὸν νὰ καθίσῃ κατὰ γῆς. Τότε ἔλαβε τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύς καὶ τοὺς γυλόγησεν. Ἀμέσως δὲ ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς, οἱ ὅποιοι ἐμοίρασαν τὰς τροφὰς εἰς τὸν

λαόν. Ἐφαγαν δὲ καὶ ἐχόρτασαν πέντε χιλιάδες ἄνδρες ἐκτὸς ἀπὸ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία, καὶ ἀπὸ τὰ περισσεύματα ἐγένεμισαν δώδεκα κοφίνους πλήρεις.

«Οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς Σὲ ἐλπίζουσι, καὶ σὺ δίδως τὴν τροφήν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ» (Ψαλμ. ρμδ', 15).

19. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Βηθεσδᾱ.

(Ἰωάν. Ε', 1—15).

Τὰ Ἱεροσόλυμα εἶχον πολλὰς πύλας, μία τῶν ὁποίων ὠνομάζετο Προβατικὴ, διότι δι' αὐτῆς οἱ ποιμένες ἔφερον τὰ πρόβατα εἰς τὴν πόλιν. Πλησίον τῆς πύλης ταύτης ὑπῆρχε μία κολυμβήθρα, δηλαδή δεξαμενὴ, ἣ ὁποία ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ἑβραίων Βηθεσδά. Ἐκεῖ κατέβαιναν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἄγγελος καὶ ἐκίνει τὸ ὕδωρ, ἐκεῖνος δ' ὁ ὁποῖος ἤθελεν εἰσελθῆ πρῶτος εἰς τὸ ὕδωρ μετὰ τοῦτο, ἐθεραπεύετο ἀπὸ οἵανδήποτε ἀσθενείαν καὶ ἐὰν ἔπασχε. Πλήθος διαφόρων ἀσθενῶν εὐρίσκετο πλησίον τῆς δεξαμενῆς καὶ περιέμενε νὰ κινηθῆ τὸ ὕδωρ διὰ νὰ εἰσελθουν. Μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν τούτων ἦτο καὶ εἰς παράλυτος ἐπὶ 38 ὀλόκληρα ἔτη. Μόλις εἶδε τοῦτον ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος τότε εὐρίσκετο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τὸν ἐλυπήθη, καὶ τοῦ εἶπε: Θέλεις νὰ γίνῃς ὑγιής; Οὗτος τοῦ ἀπήντησε: Κύριε, δὲν ἔχω κανένα νὰ μὲ βάλῃ εἰς τὴν δεξαμενὴν, μόλις κινηθῆ τὸ ὕδωρ· ἐνῶ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, προλαμβάνει ἄλλος καὶ καταβαίνει πρὸ ἐμοῦ. Τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς: Ἐγέρθητι, λάβε τὴν κλίνην σου καὶ περιπάτει. Ἀμέσως δ' ἔγινεν ὁ παραλυτικὸς ὑγιής, ἔλαβε τὴν κλίνην του καὶ περιεπάτει.

«Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε» (Ψαλμ. 91, 6).

20. Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικουμίας.

(Ματθ. Η', 23-27.—Μάρκ. Δ', 35-41.—Λουκ. Η', 22-25).

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς ἦτο μετὰ τοὺς μαθητάς του εἰς τὸ πλοῖον ἐντὸς τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας, αἰφνιδίως ἔγινε με-

γάλη τρικυμία και τὸ πλοῖον ἐκαλύπτετο ἀπὸ κύματα. Ὁ Ἰησοῦς ἐκοιμήατο, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ τοῦ ἦλθον ἔντρομοι, τὸν ἐξύπνισαν, και παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες : Κύριε, σῶσον ἡμᾶς καταστρεφόμεθα· Οὗτος δ' εἶπεν εἰς αὐτούς : Διατί εἰσθε δειλοί, ὄλιγόπιστοι ; ἀμέσως δ' ἠγέρθη και διέταξε τὴν θάλασσαν και τοὺς ἀνέμους νὰ ἡσυχάσουν, πράγματι δ' ἔγινεν εὐθὺς μεγάλη γαλήνη. Τότε ὄλοι ἐθαύμαζον και ἔλεγον : Ποῖος εἶνε αὐτός, εἰ τὸν ὅποῖον ὑπακούουν και οἱ ἄνεμοι και ἡ θάλασσα ;

« Ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἤλπισαν και ἐρρύσω αὐτούς » (Ψαλμ. κα', 5).

21. Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.

(Ἰωάν. Θ', 1-41).

Μίαν ἡμέραν Σαββάτου ὁ Ἰησοῦς εἶδε καθ' ὁδὸν ἄνθρωπον τινα, ὁ ὁποῖος ἦτο τυφλὸς ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του. Οἱ μαθηταὶ ἠρώτησαν τότε τὸν Σωτῆρα διατί οὗτος ἐγεννήθη τυφλός, μήπως ἡμάρτησεν αὐτός ἢ οἱ γονεῖς του. Ὁ Σωτῆρ ἀπήντησεν : οὔτε αὐτός οὔτε οἱ γονεῖς του, ἀλλ' ἐγεννήθη τυφλός, ἵνα φανερωθῇ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ. Μόλις δ' εἶπε ταῦτα, ἔπτυσσε κατὰ γῆς, ἀφοῦ δ' ἔλαβεν ἀπὸ τὸν πηλόν, ἤλειψε μὲ αὐτόν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ και τοῦ εἶπεν : Ὑπαγε νὰ νιφθῆς εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ. Οὗτος δ' ἀπήλθε, ἐνίφθη και ἐπέστρεψε βλέπων. Οἱ γείτονες και οἱ γνωστοὶ του ἠπόρουν μὲ τὸ συμβᾶν και τὸν ἔφεραν εἰς τοὺς Φαρισαίους, οἱ ὁποῖοι κατηγοροῦν τὸν Ἰησοῦν και ἔλεγον ὅτι οὗτος εἶναι ἁμαρτωλός, ἀφοῦ ἔκαμε θαῦμα καθ' ἡμέραν Σαββάτου. Οἱ Φαρισαῖοι δηλαδὴ, ἐπειδὴ ἡ τετάρτη ἐντολὴ ἔλεγε νὰ τηρῆται τὸ Σάββατον ἅγιον, ἐνόμιζον ὅτι κατ' αὐτὸ δὲν ἐπιτρέπεται καμμία ἐργασία, ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς μᾶς ἐδίδαξεν ὅτι δὲν εἶναι ἁμαρτία νὰ ἐργαζώμεθα, ὅταν πρόκειται διὰ φιλανθρωπικὴν ἐργασίαν ἢ δι' ἐργασίαν, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ ἀναβληθῇ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ θεραπευθεὶς τυφλὸς ἐπέμενεν ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι ἁμαρτωλός, ἀλλὰ προφήτης, ὁ ὁποῖος ἐστάλη παρὰ τοῦ

Θεοῦ, τὸν ἐξεδίδωξαν. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔμαθε τοῦτο, τὸν εὔρε καὶ τοῦ εἶπε : Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος : Ποῖος εἶναι, Κύριε, διὰ νὰ πιστεύσω εἰς αὐτόν· ὁ δ' Ἰησοῦς τοῦ ἀπήντησεν. Αὐτὸς εἶναι, τὸν ὁποῖον βλέπεις καὶ μετὰ τοῦ ὁποῦ ὁμιλεῖς. Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπε : Πιστεύω Κύριε, καὶ προσεκύνησεν αὐτόν.

«Τὸ Σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον» (Μάρκ. β', 27).

22. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Λάζαρος. Ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

(Ἰωάν. ΙΑ', 1—14).

Ὅταν φίλος τις τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Λάζαρος, ὁ ὁποῖος κατόικει εἰς κώμην τινὰ πλησίον τῶν Ἱερουσαλὺμων, τὴν Βηθανίαν, ἠσθένησεν, αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Μαρία καὶ Μάρθα ἐμήνυσαν εἰς αὐτόν τοῦτο. Ὁ Ἰησοῦς, μόλις ἔμαθε τὴν ἀσθένειαν τοῦ φίλου του, εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του, ὅτι δι' αὐτῆς θὰ δοξασθῆ. Ἐμείνει δὲ δύο ἡμέρας ἀκόμη εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦτο, τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του : ὁ φίλος μου Λάζαρος ἐκοιμήθη, ὑπάγω νὰ τὸν ἐξυπνίσω. Οἱ μαθηταὶ τοῦ ἐνόμισαν ὅτι ὁ Σωτὴρ ὠμίλει περὶ ὕπνου, ἐνῶ ἐκεῖνος ἐνόει ὅτι ἀπέθανε. Μόλις ὁμοῦς εἶδεν ὅτι δὲν τὸν ἐνόησαν, εἶπε καθαρά : ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν· ἄς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν.

Ὅταν ἔφθασεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὁ Λάζαρος εἶχεν ἤδη ταφῆν πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν. Ἡ Μάρθα μόλις ἔμαθεν ὅτι ἤρχετο ὁ Ἰησοῦς, ἐξῆλθεν εἰς προὔπαντησιν αὐτοῦ, ἡ δὲ Μαρία ἐκάθισεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἦσαν συνηθροισμένοι πολλοὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι πρὸς παρηγορίαν. Μόλις συνήντησεν ἡ Μάρθα τὸν Ἰησοῦν, εἶπε πρὸς αὐτόν : Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μου δὲν θὰ ἀπέθνησκεν· ἀλλὰ καὶ τώρα γνωρίζω ὅτι ὁ Θεὸς θὰ σοῦ δώσῃ ὅ,τι τοῦ ζητήσης. Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τὴν Μάρθαν : ὁ ἀδελφός σου θὰ ἀναστηθῆ. Μετ' ὀλίγον ἡ Μάρθα ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἀνήγγειλεν ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Μαρίαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Σω-

τῆρος. Αὐτὴ ἐξῆλθεν ἀμέσως εἰς συνάντησίν του, οἱ δὲ συγγενεῖς καὶ φίλοι, οἱ ὅποιοι ἦσαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐνόμισαν ὅτι διηυθύνετο εἰς τὸ μνημεῖον διὰ τὴν κλαύσῃ καὶ τὴν ἠκολούθησαν. Μόλις ἡ Μαρία ἀπήντησε τὸν Ἰησοῦν, εἶπε πρὸς αὐτὸν γονυπετῆς : Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ, δὲν θὰ ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μου. Ὁ Ἰησοῦς συνεκινήθη, ὅταν εἶδε τοὺς θρήνους αὐτῆς καὶ τῶν παρασταμένων, καὶ ἠρώτησε ποῦ ἦτο τὸ μνημεῖον τοῦ Λαζάρου. Εἶπον δ' εἰς αὐτόν : Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε· ὁ δ' Ἰησοῦς ἐδάκρυσεν. Ἔλε-

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

γον δ' οἱ Ἰουδαῖοι μεταξύ των. Πόσον τὸν ἠγάπα ! Τινὲς δ' ἔλεγον : Δὲν ἠδύνατο αὐτός, ὁ ὅποιος ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, νὰ κάμῃ ὥστε νὰ μὴ ἀποθάνῃ οὗτος ; Ὅταν δ' Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, διέταξε νὰ σηκώσουν τὸν λίθον, ὁ ὅποιος ἐσκέπαζε τὸν τάφον. Ἡ Μάρθα τότε εἶπε πρὸς αὐτόν : Κύριε, ἐτάφη πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν φοβοῦμαι μήπως μυρίζῃ. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐπέμενε καὶ ἀφοῦ προσηυχῆθη ἐφώνησε μεγαλοφώνως : Λάζαρε, ἔξελθε. Ἀμέσως δ' ὁ Λάζαρος ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ

τοῦ τάφου. Τότε πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων, ἐξ ὧν εἶδον τὸ συμβάν, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Τὴν μνήμην τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐν Σάββατον πρὸ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων. Κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην ψάλλεται τὸ ἐξῆς τροπάριον : «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ σοῦ πάθους πιστούμενος, ἐκ νεκρῶν ἤγειρας τὸν Λάζαρον, Χριστὲ ὁ Θεός· ὄθεν καὶ ἡμεῖς, ὡς οἱ παῖδες, τὰ τῆς νίκης σύμβολα φέροντες, σοὶ τῷ νικητῇ τοῦ θανάτου βοῶμεν : Ὁσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου». Δηλαδή : Σὺ, ὦ Χριστὲ Θεέ μας, ἐπειδὴ πρὶν ἀποθάνῃς ἤθελες νὰ βεβαιώσῃς ὅτι πάντες θὰ ἀναστῶμεν ἐκ νεκρῶν, ἀνέστησας τὸν Λάζαρον. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, καθὼς οἱ παῖδες τότε, ἔταν εἰσῆρχεσο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, κρατοῦμεν εἰς τὰς χεῖρας βάρια, τὰ ὁποῖα συμβολίζουσι τὴν νίκην, καὶ βοῶμεν πρὸς σὲ τὸν νικητὴν τοῦ θανάτου : Θεέ, ὁ ὁποῖος κατοικεῖς εἰς τὸν οὐρανόν, σῶσον αὐτόν· ἅς εἶναι εὐλογημένος ὁ κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἐρχόμενος Χριστός.
«Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ» (Ἰωάν. ιζ', 25).

23. Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος.

(Ματθ. ΙΖ', 1-9.—Μάρκ. Θ', 2-10.—Λουκ. Θ', 28-36).

Ὁ Ἰησοῦς μίαν ἡμέραν ἀνῆλθε μετὰ τοῦ Πέτρου, τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωάννου εἰς ὄρος ὑψηλὸν διὰ νὰ προσευχηθῇ. Ἐκεῖ δὲ ἀμέσως μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπόν του, καθὼς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἐνδύματά του ἔγιναν λευκά, ὅπως τὸ φῶς. Ἀμέσως τότε παρουσιάσθησαν ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας καὶ ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν μετὰ τὸν Ἰησοῦν. Τότε εἶπεν ὁ Πέτρος εἰς τὸν Ἰησοῦν : Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ. Ἐὰν θέλῃς, ἅς κάμωμεν τρεῖς σκηνάς, μίαν δι' ἐσέ, μίαν διὰ τὸν Μωϋσῆν καὶ μίαν διὰ τὸν Ἡλίαν. Ἐνῶ ὁμοῦς ὠμίλει ἔτι ὁ Πέτρος, φωτεινὴ νεφέλη ἐσκίασεν αὐτοὺς καὶ ἠκούσθη φωνὴ ἀπὸ τῆν νεφέλην, ἡ ὁποῖα ἔλεγεν : Οὗτος εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, τὸν

ὅποιον ἐγὼ ἀγαπῶ. Ἀκούετε εἰς αὐτόν. Μόλις ἤκουσαν ταῦτα οἱ μαθηταί, ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἔπεσαν πρηνεῖς. Τότε ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπεν : Σηκωθῆτε καὶ μὴ φοβεῖσθε. Ἄμα δ' ὕψωσαν τοὺς ὀφθαλμούς των δὲν εἶδον κανένα παρὰ μόνον τὸν Ἰησοῦν. Ἐνῶ δὲ κατέβαινον ἀπὸ τὸ ὄρος, παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ μὴ εἶπουν οὐδὲν ἐξ ὧν εἶδον πρὸ τῆς ἀναστάσεώς του.

Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν πανηγυρίζει τὴν μνήμην τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τὴν 6ην Αὐγούστου. Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην φάλλεται τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον : «Μεταμορφώθης ἐν τῷ ὄρει, Χριστὲ ὁ Θεός, δείξας τοῖς μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου, καθὼς ἠδύναντο. Δάμψον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς τὸ φῶς σου τὸ αἶδιον πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Φωτοδότα δόξα σοι». Δηλαδή : Ὁ Χριστὲ Θεέ μας, μεταμορφώθης εἰς τὸ ὄρος καὶ ἔδειξας εἰς τοὺς μαθητάς σου τὴν δόξαν σου, ὡς ἠδύναντο νὰ τὴν ἴδουν. Φανέρωσε καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου τὸ αἰώνιόν σου φῶς. Δόξα εἰς σὲ τὸν Χριστόν. ὁ ὁποῖος μᾶς δίδεις τὸ φῶς.

«Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε» (Ψαλμ. 8', 7).

5. Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

24. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος.

(Λουκ. ΙΘ', 1—20).

Ὅταν μίαν φορὰν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱεριχώ, συνήθροίσθη πολὺς λαὸς διὰ νὰ τὸν ἴδῃ, ἐπειδὴ εἶχε διαδοθῆ ἡ φήμη του ἀπὸ τὰ πολλὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα ἔκαμε. Μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ἔποιοι ἐξῆλθον διὰ νὰ τὸν ἴδουν, ἦτο καὶ εἰς προϊστάμενος τοῦ τελωνείου, ὁ πλούσιος ἀρχιτελώνης Ζακχαῖος. Ἐπειδὴ ὁμως ἦτο μικρὸς τὸ ἀνάστημα, δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἕνεκα τοῦ πλήθους καὶ διὰ τοῦτο ἀνῆλθεν εἰς μίαν συκομωρέαν. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς διῆλθεν ἀπ' ἐκεῖ καὶ εἶδε τὸν Ζακχαῖον, εἶπε πρὸς αὐτόν :

Ζακχαῖε, νὰ καταβῆς ταχέως, διότι σήμερον θὰ μείνω εἰς τὴν οἰκίαν σου. Οὗτος δ' ἀμέσως κατέβη καὶ τὸν ὑπεδέχθη εἰς τὴν αἰκίαν τοῦ μὲ χαράν. Πολλοί, ὅταν εἶδον ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἰσῆλθε νὰ μείνη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζακχαίου, ἐθεώρουν τοῦτο ἄξιον κατακρίσεως, ἐπειδὴ οὗτος ἦτο ἁμαρτωλός. Ὁ Ζακχαῖος ὅμως, ἔ ὁποῖος ἐφιλοτιμήθη ἀπὸ τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔκαμεν ὁ Σωτήρ, εἶπε πρὸς αὐτόν: Κύριε, τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου δίδω εἰς τοὺς πτωχοὺς· ἔάν ἐζημίωσα κανένα, εἶμαι πρόθυμος νὰ τοῦ δώσω τετραπλάσιον ἀπὸ ὅ,τι τὸν ἐζημίωσα. Τότε ὁ Σω-

Ὁ Ζακχαῖος.

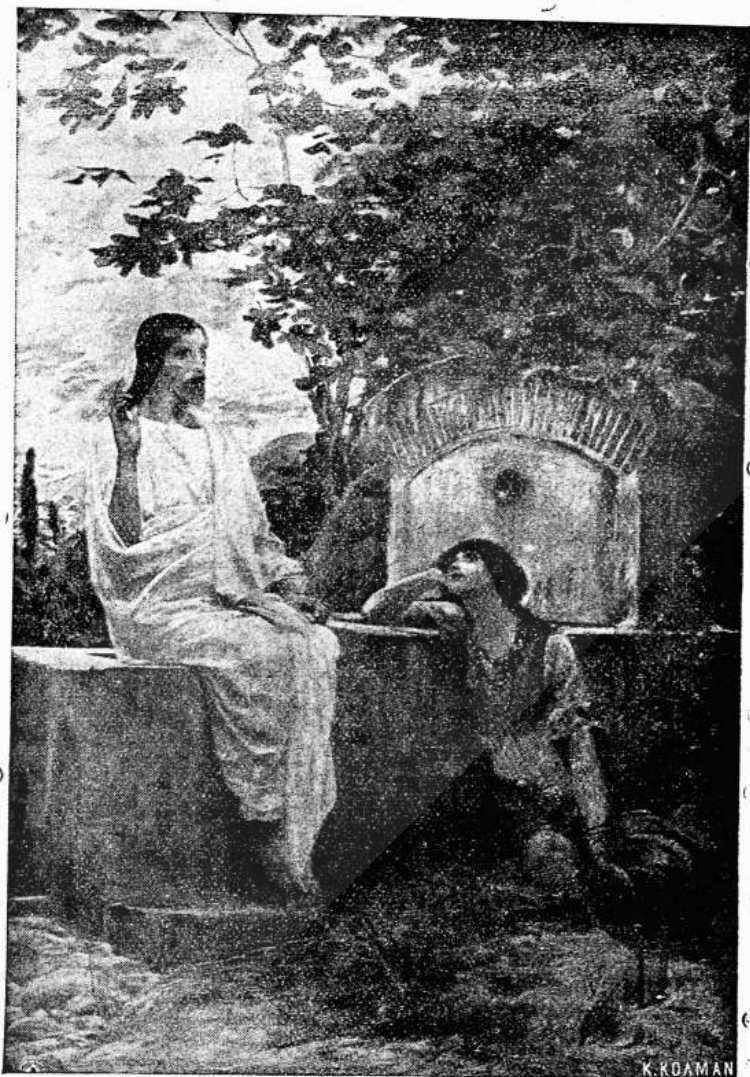
τήρ εἶπε πρὸς αὐτόν: Σήμερον εἰσῆλθεν ἡ σωτηρία εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν· ἐγὼ ἦλθον διὰ νὰ σώσω τοὺς ἁμαρτωλοὺς.

«³Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλὸς» (Ματθ. ιθ', 10).

25. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις.

(Ἰωάν. Δ', 1-42).

Ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος εὗρίσκατο εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἤθελε νὰ

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις.

ἐπανεῖλθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ δι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ διέλθῃ διὰ τῆς Σαμαρείας, οἱ κάτοικοι τῆς ὁποίας δὲν εὗρισκοντο εἰς φιλικὰς σχέσεις μὲ τοὺς Ἰουδαίους. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔφθασεν εἰς μίαν πόλιν τῆς Σαμαρείας, τὴν Σιχάρ, ἐκάθισε πλησίον εἰς μίαν πηγήν, ἣ ὁποία ἐλέγετο πηγή τοῦ Ἰακώβ. Τότε ἦλθε μία γυνὴ ἐκ Σαμαρείας, διὰ νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ, καὶ ὁ Ἰησοῦς ἤρχισε νὰ ἑμιλῇ πρὸς αὐτήν. Ἀπὸ τὰς ἐμιλίας ἡ Σαμαρεῖτις ἐνόησεν ὅτι εἶχε πρὸ αὐτῆς προφήτην, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἠρώτησε ποῦ πρέπει νὰ λατρεύεται ὁ Θεός, εἰς τὸ ὄρος Γαριζίν, ὅπου τὸν προσεκύνουν οἱ Σαμαρεῖται, ἢ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, ὅπου τὸν προσεκύνουν οἱ Ἰουδαῖοι. Τότε ὁ Ἰησοῦς τῆς ἀπήντησε : Γύναι, πιστεύσόν με, θὰ ἔλθῃ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς δὲν θὰ προσκυνῆται οὔτε εἰς τὸ ὄρος τοῦτο οὔτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλ' οἱ ἀληθεῖς προσκυνηταὶ θὰ προσκυνοῦν τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶναι πνεῦμα, πνευματικῶς καὶ κατ' ἀληθῆ τρόπον πανταχοῦ, διότι εἶναι πανταχοῦ παρών. Τότε εἶπεν ἡ Σαμαρεῖτις : Ὅταν ἔλθῃ ὁ Χριστός, ἐκεῖνος θὰ μᾶς εἴπῃ δι' αὐτὰ τὰ πράγματα. Ὁ δ' Ἰησοῦς τῆς ἀπήντησεν : Ἐγὼ εἶμαι ὁ Χριστός, ἐγώ, ὁ ὁποῖος σοῦ ἑμιλῶ. Ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθον οἱ Ἀπόστολοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον ὑπάγῃ νὰ φέρουν τροφάς, καὶ παρεκάλεσαν τὸν Ἰησοῦν νὰ φάγῃ, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπε : Τροφή ἰδική μου εἶναι νὰ πράττω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ Σαμαρεῖτις ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἶπεν εἰς τοὺς συμπατριώτας τῆς περὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν. Ἦλθον δέ τινες ἐξ αὐτῶν καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν των καὶ ἔμεινε ἐκεῖ δύο ἡμέρας· κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἐγίναν πολλοὶ ἔτι Σαμαρεῖται μαθηταὶ του.

« Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν » (Ἰωάν. δ', 24).

26. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.

(Λουκ. ΙΒ', 13-21).

Μίαν ἡμέραν ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἰς ἄνθρωπος καὶ εἶπε

πρὸς αὐτόν : Διδάσκαλε, εἶπε εἰς τὸν ἀδελφόν μου νὰ μοῦ δώσῃ τὸ ἥμισυ τῆς κληρονομίας τῶν γονέων μας, διότι ἀρνεῖται νὰ πράξῃ τοῦτο. Ὁ δ' Ἰησοῦς τοῦ ἀπήντησεν : Ἄνθρωπε, ποῖος μὲ διώρισε δικαστὴν σας ; Τοῦτο μόνον λέγω εἰς σὲ καὶ τὸν ἀδελφόν σου : Προσέχετε ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν.

Διὰ νὰ ἐννοήσουν δὲ καλύτερον οἱ ἀδελφοὶ τὸ κακὸν τῆς πλεονεξίας, εἶπεν εἰς αὐτοὺς μίαν παραβολήν, δηλαδὴ μίαν διήγησιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξάγεται θρησκευτικὸν ἢ ἠθικὸν συμπέρασμα : Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου ἠϋφόρησεν ἡ χώρα καὶ δὲν ἐγνώριζε τί νὰ κάμῃ τοὺς καρπούς. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ἀποφασίσῃ νὰ προσφέρῃ ἐξ αὐτῶν εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἐσκέπτετο νὰ κρημνίσῃ τὰς ἀποθήκας του καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ μεγαλυτέρας καὶ ἐκεῖ νὰ συναθροίσῃ τοὺς καρπούς του διὰ νὰ δύναιται νὰ λέγῃ : Ἔχω πολλὰ ἀγαθὰ διὰ πολλὰ ἔτη, ἅς ἀναπαύωμαι, ἅς τρώγω, ἅς πίνω, ἅς χαίρωμαι. Ἐνῶ ὅμως ὁ πλούσιος ἐσκέπτετο ταῦτα, ὁ Θεὸς εἶπε πρὸς αὐτόν : Ἀνόητε, ταύτην τὴν νύκτα θὰ ἀποθάνῃς καὶ ὅσα ἐσυναξες εἰς ποῖον θὰ μείνουν ; Οὕτω θὰ συμβῇ, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, εἰς πάντα, ὁ ὁποῖος φροντίζει μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ δὲν πράττει καλὰ ἔργα καὶ ἐλεημοσύνην, ὡς θέλει ὁ Θεός.

« Ὅρατε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ τῆς πλεονεξίας » (Λουκ. 16', 15).

27) Ἡ παραβολὴ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.

(Λουκ. ΙΗ', 9 14).

Ἐπειδὴ οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν ὑπερήφανοι καὶ ἐκαυχῶντο διὰ τὴν δικαιοσύνην των, περιεφρόνουν δὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τὴν ἐξῆς παραβολήν :

Δύο ἄνθρωποι ἀνήλθον εἰς τὸ ἱερὸν διὰ νὰ προσευχηθῶν· ὁ εἰς ἦτο Φαρισαῖος, ὁ δ' ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος προσυχθήθη ὡς ἐξῆς πρὸς τὸν Θεόν : Σὲ εὐχαριστῶ, ὦ Θεέ μου, ὅτι δὲν εἶμαι, ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, κλέπτης, ἄδικος, ἁμαρτωλός, ἢ καὶ καθὼς αὐτὸς ὁ τελώνης· νηστεύω δύο φορὰς τὴν ἑβδο-

μάδα (οἱ Φαρισαῖοι συνήθιζον νὰ νηστεύουν τὴν Δευτέραν καὶ Πέμπτην ἐκάστης ἑβδομάδος), καὶ δίδω τὸ ἐν δέκατον ἀπὸ τὴν περιουσίαν μου εἰς ἱεροὺς σκοποὺς. Ὁ τελώνης τοῦναντίον κατατο μακρὰν καὶ δὲν ἐτόλμα οὔτε τοὺς ὀφθαλμοὺς του νὰ ᾄδῃ πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐντρεπόμενος τὸν Θεὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας του, ἀλλ' ἐκτύπα τὰς χεῖρας εἰς τὸ στήθος του καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν λέγων : Ὁ Θεέ, συγχώρησον ἐμὲ τὸν ἁμαρτω-

Ὁ Τελώνης καὶ ὁ Φαρισαῖος.

λόν. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς μαθητάς του εἶπε: Ἐὰς λέγω ὅτι αὐτὸν τὸν τελώνην ἐδικαίωσεν ὁ Θεός, διότι συνουσιόθη τὸ σφάλμα του, καὶ ὄχι τὸν Φαρισαῖον, ὁ ὁποῖος ἐκαυχᾶτο διὰ τὴν ἀρετὴν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε· διότι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος καυχᾶται καὶ ὑπερηφανεύεται, θὰ ταπεινωθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐνῶν ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος εἶναι ταπεινός, ἀναγνωρίζει τὰ σφάλματά του καὶ μετανοεῖ, θὰ ἀνυψωθῇ καὶ θὰ ἀντιμειφθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν.

«Ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται» (Λουκ. ιγ', 14).

28. Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων.

(Ματθ. ΚΕ', 1 - 13).

Ὁ Σωτὴρ θέλων νὰ μᾶς δείξῃ ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα πάντοτε ἑτοιμοί, διότι δὲν γνωρίζομεν πότε θὰ γίνῃ ἡ μέλλουσα κρίσις, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν :

Δέκα παρθένοι ἔλαβον τὰς λυχνίας των καὶ περιέμενον νὰ ὑποδεχθῶν τὸν νυμφίον. Ἐκ τῶν παρθένων τούτων αἱ πέντε ἦσαν φρόνιμοι, αἱ δὲ πέντε μωραί. Αἱ πέντε φρόνιμοι ἦσαν προνοητικαὶ καὶ ἔλαβον μαζί των ἔλαιον διὰ τὰς λυχνίας των, ἐνῶ αἱ μωραὶ δὲν ἔλαβον. Ὁ νυμφίος ὅμως ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ καί, ἐπειδὴ ὄλαι ἐνύσταξαν, ἀπεκοιμήθησαν. Ἐνῶ ἐκοιμῶντο, κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἠκούσθη μία φωνή : Ἴδού ὁ νυμφίος ἔρχεται· ἐξέλθετε εἰς ἀπάντησίν του. Ἀμέσως ἐξύπνησαν ὄλαι αἱ παρθένοι καὶ ἤρχισαν νὰ ἐτοιμάζουσαν τὰς λυχνίας των. Ἀλλὰ τότε παρετήρησαν αἱ μωραὶ παρθένοι ὅτι δὲν εἶχον ἔλαιον διὰ νὰ τὰς ἀνάψουν καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὰς φρονίμους. Αὗται ὅμως ἠρνήθησαν νὰ δώσουν καὶ εἶπον : Δὲν σᾶς δίδομεν, διότι, ἂν σᾶς δώσωμεν, δὲν θὰ φθάσῃ οὔτε εἰς ἡμᾶς οὔτε εἰς σᾶς· πηγαίνατε νὰ ἀγοράσετε ἀπὸ τοὺς πωλοῦντας ἔλαιον. Πράγματι ἐξῆλθον αἱ μωραὶ παρθένοι διὰ ν' ἀγοράσουν ἔλαιον, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ εἰσηλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ νυμφίος καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Ὀλίγον βραδύτερον ἦλθον καὶ αἱ μωραὶ παρθένοι καὶ ἐκρούσαν τὴν θύραν λέγουσαι : Κύριε, Κύριε ἄνοιξέ μας. Ἀλλ' οὗτος ἀπήντησεν εἰς αὐτάς : Ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν σᾶς γνωρίζω.

Ὡς συμπέρασμα τῆς παραβολῆς ταύτης εἶπεν ὁ Σωτὴρ πρὸς τοὺς ἀκρατάς του : Ἄς προσέχετε νὰ εἰσθε πάντοτε ἑτοιμοί, διότι δὲν γνωρίζετε πότε θὰ ἔλθῃ διὰ νὰ κρίνω τὸν κόσμον.

«Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.» (Ματθ. κε' 13).

29. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου.

(Λουκ. Ι', 25—37).

Μίαν ἡμέραν ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἰς νομικὸς καὶ τὸν ἠρώτησε : Διδάσκαλε, τί πρέπει νὰ πράξω διὰ νὰ εἰσέλθω εἰς τὸν παράδεισον ; Ὁ δ' Ἰησοῦς τοῦ εἶπε : Τί γράφει ὁ νόμος ; Ὁ νομικὸς ἀπήντησε : Νὰ ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν μὲ ὅλην τὴν δύναμίν μας καὶ τὸν πλησίον μας ὡς ἡμᾶς αὐτούς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπεν : Ὅρθῶς ἀπεκρίθης· πράττε τοῦτο καὶ θὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸν παράδεισον. Ὁ νομικὸς τότε ἠρώτησε : Καὶ ποῖος εἶναι ὁ πλησίον, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀγαπῶ ;

Ὁ ἐλεῆμων Σαμαρείτης περιποιεῖται τὸν πληγωθέντα ὁδοιπόρον.

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἰς ἀπάντησιν εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν : Ἄνθρωπός τις ἐπήγγαιεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ εἰς τὴν Ἱεριχὼ καὶ ἔπεσεν εἰς χεῖρας ληστών, οἱ ἐποίησι τοῦ ἀφήρεσαν τὰ ἐνδύματα, τὸν ἐπλήγωσαν καί, ἀφοῦ τὸν ἀφήκαν εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν, ἀπῆλθον. Κατὰ τύχην διήλθε τότε ἐκ τοῦ μέρους ἐκείνου

εἰς ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος εἶδε μὲν τὸν τραυματίαν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ δώσῃ καμμίαν προσοχήν, ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του ὁμοίως ἔπραξε καὶ εἰς διάκονος. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους εἰς Σαμαρείτης, ὁ ὁποῖος διήρχετο ἀπ' ἐκεῖ, εἶδε τὸν τραυματίαν, καὶ ἂν καὶ οἱ Σαμαρείται ἦσαν ἐχθροὶ πρὸς τοὺς Ἑβραίους, τὸν ἐλυπήθη, ἐπλησίασεν, ἔδωσε τὰ τραύματά του καὶ ἐφρόντισε διὰ τὴν θεραπείαν αὐτῶν· ἀφοῦ δὲ τὸν ἔβαλεν εἰς τὸ κτήνός του, τὸν ὠδήγησεν εἰς ἓν πανδοχεῖον καὶ τὸν περιποιήθη. Τὴν δ' ἐπομένην ἡμέραν ἔδωκεν εἰς τὸν πανδοχέα δύο δραχμὰς καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ φροντίσῃ διὰ τὸν τραυματίαν μὲ τὴν ὑπόσχεσιν νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν πανδοχέα, ὅταν ἐπανέλθῃ, ὅ,τι οὗτος ἐξοδεύσῃ περισσότερον. Τότε ἠρώτησεν ὁ Ἰησοῦς τὸν νομικόν : Τίς ἐκ τῶν τριῶν τούτων εἶναι ὁ πλησίον ; Ὁ δὲ νομικὸς ἀπήντησεν : Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὸν ἠλέησε. Τότε εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς : Πήγαινε καὶ πράττε καὶ σὺ ὁμοίως.

Διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης διδασκόμεθα, ὅτι πλησίον εἶναι πᾶς ἄνθρωπος ἐκτελῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

«Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται» (Ματθ. ε', 7).

30. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.

(Λουκ. ΙΕ', 11—32).

Ἐπειδὴ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς κατηγοροῦν τὸν Ἰησοῦν ὅτι συναναστρέφεται μὲ τελώνας καὶ ἁμαρτωλοὺς, εἶπεν οὗτος μεταξὺ ἄλλων τὴν παραβολὴν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι συναναστρέφεται μὲ τοιοῦτους διὰ νὰ τοὺς διορθώσῃ, διότι πολὺ χαίρει ὁ Θεὸς διὰ τὴν σωτηρίαν ἑνὸς ἁμαρτωλοῦ μετανουήσαντος.

Εἰς πατὴρ εἶχε δύο υἱούς. Ὁ νεώτερος ἐξ αὐτῶν εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του : Πάτερ, δὸς εἰς ἐμὲ τὸ μέρος τῆς περιουσίας σου, τὸ ὁποῖον μοῦ ἀνήκει. Ὁ πατὴρ τότε ἐμοίρασεν εἰς τοὺς υἱούς του τὴν περιουσίαν. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ νεώτερος υἱὸς ἔλαβε τὰ χρήματά του καὶ ἔφυγε διὰ μακρινὴν χώραν, ἐκεῖ δὲ ταχέως διεσκόρπισε τὴν περιουσίαν του, ἐπειδὴ ἔζη ἀσώτως.

Ἄφου δ' ἔδαπάνησεν ὅλην τὴν περιουσίαν του, ἔγινε μέγας λιμὸς (πεῖνα). Διὰ τοῦτο ἤναγκάσθη νὰ γίνῃ χοιροβοσκὸς ἐνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος τὸν ἐκακομεταχειρίζετο τόσο, ὥστε δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ τρώγῃ οὐδ' ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα, τὰ ὁποῖα ἔτρωγον οἱ χοῖροι.

Τότε συνησθάνθη τὸ σφάλμα του καὶ ἐσκέφθη: Πόσοι ὑπηρεταὶ τοῦ πατρὸς μου ἔχουν ἀφθονίαν τροφῆς, ἐγὼ δὲ ἀποθνήσκω σχεδὸν τῆς πείνης! Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ ὑπάγω εἰς τὸν πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ εἶπω: Πάτερ, ἡμάρτησα πρὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν ἀξίζω πλέον νὰ λέγωμαι υἱὸς σου, κάμε με ὡς ἓνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν σου. Πράγματι ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος μόλις τὸν εἶδεν ἀπὸ μακρὰν, τὸν ἐλυπήθη, ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ τὸν κατεφίλησε. Τότε εἶπεν ὁ υἱὸς με δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν πατέρα του: Πάτερ, ἡμάρτησα πρὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν ἀξίζω πλέον νὰ ὀνομασθῶ υἱὸς σου. Ἀμέσως ὁ πατήρ του τὸν συνεχώρησε καὶ ἐφώνησε τοὺς δούλους του, εἰς τοὺς ὁποίους εἶπε: Φέρετε τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν ὁποῖαν ἐφόρει πρὶν, καὶ ἐνδύσατε αὐτόν· θέσατε δακτυλίδιον εἰς τὰς χεῖράς του καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας του· φέρετε δὲ καὶ τὸν παχὺν μόνον διὰ νὰ φάγωμεν καὶ νὰ χαρῶμεν, διότι ὁ υἱὸς μου οὗτος ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησεν, εἶχε χαθῆ καὶ εὗρέθη. Καὶ ἐπανηγύριζον ὅλοι.

Ὁ υἱὸς ὁ πρεσβύτερος ἦτο εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ ὅταν ἐπέτρεψε καὶ ἐπλησίαζεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἤκουσε μουσικὴν καὶ χορόν· ἐφώνησεν ἓνα παῖδα καὶ τὸν ἠρώτησε τί συμβαίνει· ὅταν δ' ἔμαθε παρ' αὐτοῦ ὅτι ὅλα αὐτὰ γίνονται διὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐθύμωσε καὶ δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν. Τότε ἦλθεν ὁ πατήρ του πρὸς αὐτόν καὶ τὸν παρεκάλει νὰ εἰσέλθῃ· οὗτος ὁμοίως ἐπέμενε καὶ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του: Ἐγὼ τόσα ἔτη σὲ ὑπηρετῶ καὶ οὐδέποτε μοῦ ἔδωκες ἐν ἐρίφιον νὰ διασκεδάσω με τοὺς φίλους μου· ὅταν δ' ἦλθεν αὐτὸς ὁ ἄσωτος υἱὸς σου, ὁ ὁποῖος ἔδαπάνησε τὴν περιουσίαν του εἰς διασκεδάσεις, ἔσφαξες πρὸς χάριν του τὸν παχὺν μόνον. Ὁ δὲ πατήρ

τοῦ ἀπήντησε: Τέκνον μου, σὺ ἦσο πάντοτε μαζί μου καὶ ἔλα τὰ ἰδικά μου πράγματα εἶναι καὶ ἰδικά σου· ἔπρεπε δὲ καὶ σὺ νὰ χαρῆς, διότι ὁ νεκρὸς ἀδελφός σου ζῆ πάλιν καὶ διότι αὐτός, ὁ ὁποῖος εἶχε χαθῆ, εὗρέθη.

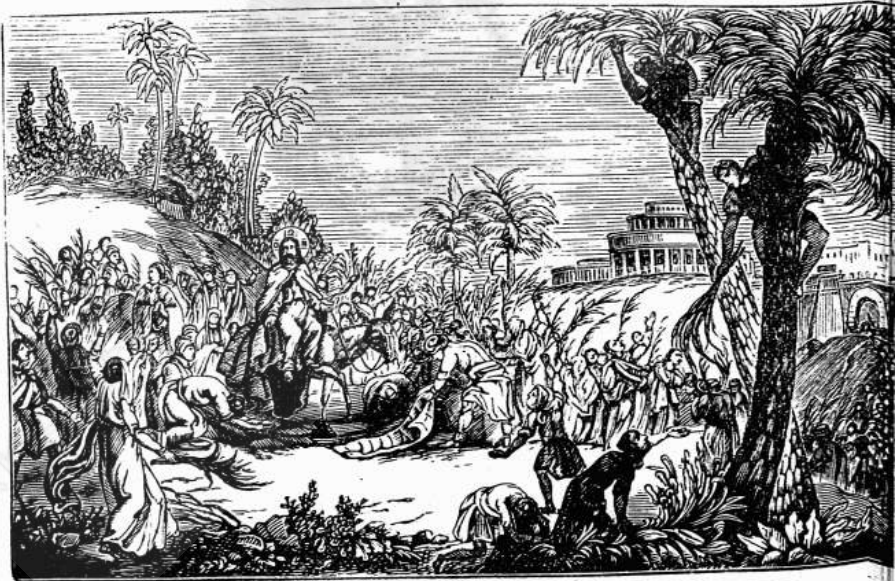
«Χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἀμαρτωλῶ μετανοοῦντι» (Λουκ. ιε', 10).

Ζ'. Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΒΔΟΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

31. Ἡ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

(Ματθ. ΚΑ', 1-11.—Μάρκ. ΙΑ', 1-11.—Λουκ. ΙΘ', 29-44.—
Ἰωάν. ΙΒ', 12-19).

Ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ ἀνέστησε τὸν Λάζαρον εἰς τὴν Βηθανίαν, ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ ἐορτάσῃ τὸ Πάσχα. Καθ' ὁδόν, ὅταν ἐφθασεν εἰς τὸ χωρίον Βηθφαγή, πλησίον τοῦ

Θριαμβευτική εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

ὄρους τῶν ἔλαιων, ἐφώνησε δύο μαθητάς του καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς: Πηγαίνετε εἰς τὴν ἀπέναντι: κώμην καὶ φέρετέ μου μίαν ὄνον, τὴν ὁποίαν θὰ εὔρετε δεδεμένην, καὶ ἓνα πῶλον (τὸ

μικρὸν τῆς ὄνου). Τοῦτο ἔπραξαν οἱ μαθηταὶ καὶ ἔφεραν τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, ἔθεσαν τὰ ἐνδύματά των ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐκάθισεν ὁ Ἰησοῦς, τοιουτοτρόπως δ' εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ὁ λαός, ὁ ὁποῖος εἶχε μάθει ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστησε τὸν Λάζαρον, ἐξῆλθεν εἰς τὰς ὁδοὺς νὰ τὸν υποδεχθῆ, πρὸς τιμὴν τοῦ δ' ἔστρωνε τὰ ἐνδύματά του εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ ἐπέστρωνε τὴν ὁδὸν μὲ κλάδους φοινίκων, ὅπως ὑπεδέχοντο τοὺς νικητάς, διότι καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶχε νικήσει τὸν θάνατον. Μόλις ἐνεφανίσθη ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὄχλος, ὁ ὁποῖος ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας βάρια, ἤτοι κλάδους φοινίκων, ἔφαλλον : « Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις ». Δηλαδή : Θεέ, σῶσον τὸν ἀπόγονον τοῦ Δαβὶδ· ἄς εἶναι εὐλογημένος αὐτός, ὁ ὁποῖος ἐρχεται κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Θεέ, σῶσον αὐτόν, σὺ ὁ ὁποῖος κατοικεῖς εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Τὴν μνήμην τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα πανηγυρίζει ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων, μίαν Κυριακὴν πρὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα, ὅτε διαέμονται βάρια εἰς τοὺς πιστοὺς.

« Ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με » (Ματθ. ι'. 40).

32. Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ κατὰ τῶν Φαρισαίων.

(Ματθ. ΚΓ', 1—39).

Οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν ὑποκριταί, οἱ ὁποῖοι προσεποιῶντο τοὺς ἁγίους, ἐνῶ ἦσαν ἀσεβεστάτοι· ὠμίλουν διὰ τὴν ἠθικὴν, ἔπραττον ὅμως ἀνηθικούς πράξεις· ἐτήρουν ὄλας τὰς ἐξωτερικὰς διατάξεις, παρημέλουν ὅμως τὰ καθήκοντα πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον.

Διὰ τοῦτο ὁ Σωτήρ, ὁ ὁποῖος ἀπηχθάνετο τὴν ὑποκρισίαν, λεγχε σφοδρότατα τοὺς Φαρισαίους. Εἶπε δὲ περὶ αὐτῶν ἐν λαόν : Πράττετε ὅσα λέγουν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, ὅτι ὅμως πράττουν, μὴ πράττετε, διότι λέγουν καλοὺς λόγους, ἀλλὰ πράττουν κακὰ ἔργα. Ὅτι πράττουν, πράττουν

μόνον διὰ νὰ φανοῦν καὶ ἐπιζητοῦν τιμὰς καὶ δόξας ἐφημέρους, διότι εἶναι ὑπερήφανοι.

Ἄλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι δολιεύεσθε τὰς χήρας καὶ τοὺς ἀπροστατεῦτους ἀνθρώπους. Σεῖς εἰσθε ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ ὅποιοι φροντίζετε διὰ τὰ μικρὰ πράγματα, ἀδιαφορεῖτε δὲ διὰ τὰ μεγάλα. Ἄλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι φροντίζετε νὰ φαίνεσθε μόνον καλοί, ἀδιαφορεῖτε δ' ἂν εἰσθε ὁμοιάζετε ἀληθῶς μετὰ τῶν, οἱ ὅποιοι ἐξωτερικῶς εἶναι κεκοσμημένοι. ἔσωτερικῶς δ' εἶναι πλήρεις ἀκαθαρσίας· οὕτω καὶ σεῖς ἐξωτερικῶς μὲν φαίνεσθε εἰς τοὺς ἀνθρώπους δίκαιοι, ἔσωτερικῶς δὲ εἰσθε πλήρεις ὑποκρισίας καὶ ἁμαρτίας. Σεῖς εἰσθε ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι φονεύετε τοὺς προφήτας, ἀλλὰ τέλος θὰ τιμωρηθῆτε.

«Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς (Ματθ. ζ', 21).

33. Τὸ ἀνώτατον συμβούλιον καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

(Ματθ. ΚϚ', 3-5 καὶ 14-16. — Μάρκ. ΙΔ', 1-2 καὶ 10-14. — Λουκ. ΚΒ', 1-6).

Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐφθόνον τὸν Ἰησοῦν, ἐπειδὴ ἔβλεπον τὰ θαύματά του, καὶ ὠργίζοντο, ἐπειδὴ οὗτος ἤλεγχε τὴν ὑποκρισίαν καὶ τὰς ἁμαρτίας των· διὰ τοῦτο ἐζήτουν εὐκαιρίαν νὰ τὸν θανατώσουν. Συνήλθον λοιπὸν ὅλοι αὐτοί, οἱ ὅποιοι ἀπετέλουν τὸ ἀνώτατον συνέδριον τῶν Ἑβραίων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα καὶ ἀπεφάσισαν νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦν διὰ δόλου καὶ νὰ τὸν φονεύσουν, οὐχὶ ὁμῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, διὰ νὰ μὴ ἐγερθῆ ἄθρομβος μεταξὺ τοῦ λαοῦ, ὁ ὅποιος ἠγάπα καὶ ἐτίμα αὐτόν.

Τότε ἦλθε πρὸς αὐτοὺς εἰς ἓκ τῶν δώδεκα μαθητῶν, ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, καὶ εἶπε : Τί μοῦ δίδετε διὰ νὰ σᾶς τὸν παραδώσω ; Οὗτοι δὲ τοῦ ὑπεσχέθησαν τριάκοντα ἀργυρᾶ νομίσματα

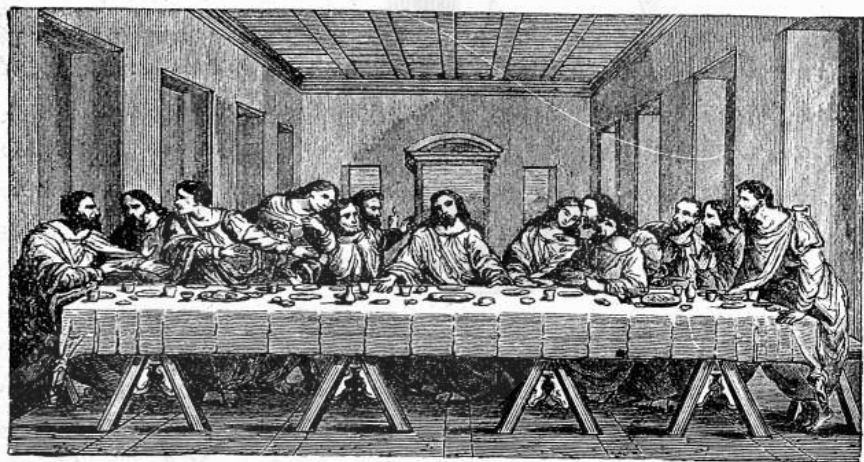
Ἄπο τότε ἐζήτει ὁ Ἰούδας εὐκαιρίαν νὰ παραδώσῃ τὸν Ἰησοῦν εἰς μέρος ἀπόκεντρον, διὰ νὰ μὴ τοῦ φέρουν ἀντίπραξιν ὁπαδοί του.

«*Ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήπτης*» (Παροιμ. ιε', 27).

34. Ὁ μυστικός δεῖπνος.

(Ματθ. ΚΣ', 17 κ. ἐ. — Μάρκ. ΙΔ', 12 κ. ἐ. — Λουκ. ΚΒ', 7 κ. ἐ. Ἰωάν. ΙΓ', 1 κ. ἐ).

Ὅταν ἔφθασεν ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ἡμέρα Πέμπτη τῆς ἐβδομάδος, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ἑβραῖοι ἔτρωγον τὸν ἄμνόν τοῦ Πάσχα, εἶπον οἱ μαθηταὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος εὕρισκετο εἰς τὴν Βηθανίαν : Ποῦ θέλεις νὰ φάγωμεν τὸν ἄμνόν ;

Ὁ Μυστικός δεῖπνος.

Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην : Θὰ ὑπάγετε εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ θὰ εὑρετε καθ' ὁδὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος θὰ φέρῃ ὑδρίαν πλήρη ὕδατος· ἀκολουθήσατέ τον, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εἰσέλθῃ, εἰσέλθετε καὶ σεις καὶ εἶπατε εἰς τὸν οἰκοδεσπότην ὅτι θέλω νὰ σᾶς ὀρίσῃ τὸ μέρος, ὅπου θὰ φάγωμεν τὸν ἄμνόν τοῦ Πάσχα, αὐτὸς δὲ θὰ σᾶς δείξῃ μίαν μεγάλην αἴθουσαν· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε τὸ δεῖπνον. Οἱ μαθηταὶ

ἦλθον καὶ εὔρον ὄλα, ὅπως εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἠτοίμασαν τὸν δεῖπνον. Τὴν ἑσπέραν, ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ δεῖπνου, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν Βηθανίαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ τοὺς δώδεκα μαθητάς του. Τότε εἶπεν εἰς αὐτούς: Εἶχον μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ φάγω μαζί σας τὸν ἄμνον τοῦ Πάσχα, πρὶν ἀποθάνω. Κατόπιν ὁ Ἰησοῦς διὰ νὰ δώσῃ εἰς τοὺς μαθητάς του παράδειγμα ταπεινοφροσύνης, τὴν ὁποίαν ἐθεώρει ὡς τὴν μεγίστην ἀρετὴν, ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν τράπεζαν καὶ ἐνίψε τοὺς πόδας των.

Ἵστερον ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη πολὺ καὶ εἶπεν: Ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι εἰς ἀπὸ σὰς θὰ με παραδώσῃ. Οἱ μαθηταὶ ἐκπληκτοὶ καὶ λυπημένοι ἔβλεπον ἀλλήλους καὶ δὲν ἐνόουν περὶ τίνος ἔλεγε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς καὶ ὄλοι ἠρώτων αὐτόν: Μήπως εἶμαι ἐγὼ; Τότε ὁ Ἰωάννης, ὁ ἠγαπημένος μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, ἐρωτᾷ αὐτόν ποῖος εἶναι ὁ προδότης, ὁ δ' εἶπεν: Ἐκεῖνος εἶναι, εἰς τὸν ὅποιον ἐγὼ θὰ δώσω τεμάχιον ἄρτου. Ἔδωκε δ' ἀμέσως εἰς τὸν Ἰούδαν καὶ τοῦ εἶπεν: Ὅ,τι θέλεις νὰ κάμῃς, κάμε το ταχέως. Ὁ δ' Ἰούδας ἐξῆλθε. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἔλαβεν ἄρτον, τὸν ἠλόγησε, τὸν ἔκοψεν εἰς τεμάχια καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς νὰ φάγουν λέγων: Δάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Ἵστερον ἔλαβε τὸ ποτήριον καί, ἀφοῦ ἠλόγησε τὸν Θεόν, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ εἶπε: Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου. Συνέστησε δὲ νὰ κάμουν τοῦτο πάντοτε εἰς ἀνάμνησίν του. Τέλος ὁ Ἰησοῦς ἔδωκε διαφόρους συμβουλάς εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ κυρίως συνέστησεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἀγαπῶνται μεταξύ των, ὅπως αὐτὸς τοὺς ἀγαπᾷ.

«*Ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπῃν ἔχητε ἐν ἀλλήλοις*» (Ἰωάν. ιγ', 35).

35. Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεθσημανῇ.

(Ματθ. ΚϚ', 36—56. — Μάρκ. ΙΔ', 32—52. — Λουκ. ΚΒ', 39—53).

Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του τὰς τελευταίας ὁδηγίας καὶ παρηγόρησεν αὐτούς, ὑποσχεθεὶς ὅτι θὰ τοὺς στείλῃ

τὸ ἅγιον Πνεῦμα πρὸς παρηγορίαν καὶ βοήθειαν, ἠγγέρθη κατὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς Πέμπτης ἀπὸ τὴν τράπεζαν διὰ νὰ ἔλθῃ μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρουσ τῶν ἐλαιῶν, εἰς ἓνα ἀγρόν, ὃ ὀνομάζετο Γεθσημανῆ, ὅπου ὑπῆρχε καὶ κήπος. Καθ' ὅδον προεῖπεν εἰς τοὺς μαθητάς του ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα θὰ δοκιμασθῇ ἡ πίστις των. Ὁ Πέτρος τότε διεβεβαίωσεν ὅτι τοῦλάχιστον αὐτὸς θὰ μείνῃ ἀκλόνητος εἰς τὴν πίστιν του,

Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ.

ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀπήντησεν : Ἀληθῶς σοῦ λέγω, πρὶν φωνάξῃ ἢ ἀλέκτωρ θὰ μὲ ἀπαρνηθῆς τρεῖς φορές. Ὁ Πέτρος ὅμως τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι, καὶ ἂν πρέπη νὰ ἀποθάνῃ, δὲν θὰ τὸν ἀρνηθῇ. Ὁμοίως δ' ἔλεγον καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταί.

Τέλος ἔφθασαν εἰς Γεθσημανῆ, καὶ ἀφοῦ ἀφῆκεν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κήπου τοὺς ἄλλους μαθητάς του, ἔλαβε μαζί του τοὺς τρεῖς προφιλεστέρους μαθητάς του, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἤρχισε νὰ λυπῆται καὶ νὰ ταρασσεται, διότι ἔβλεπε τὴν ἀχαριστίαν καὶ τὴν κακίαν τῶν ἀνθρώπων. Τότε εἶπε πρὸς τοὺς τρεῖς μαθητάς του : Ἡ φυγὴ μου εἶναι παρὰ πολὺ

λυπημένη· μείνατε μαζί μου. Ἀφῆκε δ' αὐτούς, καὶ ἀφοῦ ἀπεμακρύνθη ὀλίγον, ἔπεσε κατὰ γῆς πρηνῆς καὶ ἤρχισε νὰ προσεύχεται καὶ νὰ λέγῃ : Πάτερ μου, ἂν εἶναι δυνατόν, ἄς ἀποφύγῃ τὸ μαρτύριον· ἀλλ' ἄς μὴ γίνῃ, ὡς θέλω ἐγώ, ἀλλ' ὅπως θέλεις σύ. Μόλις εἶπε ταῦτα, ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς μαθητάς του, ἀλλὰ τοὺς εὔρε νὰ κοιμῶνται καὶ τοὺς ἐπέπληξε, διότι δὲν ἠδυνήθησαν ὀλίγην ὥραν ν' ἀγρυπνήσουν μαζί του· ἦλθε δὲ δευτέραν φοράν νὰ προσευχηθῇ καί, ὅταν ἐπέστρεψε, τοὺς εὔρε πάλιν νὰ κοιμῶνται καὶ ἐπανάλαβεν εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους λόγους. Ἦλθε δὲ καὶ διὰ τρίτην φοράν νὰ προσευχηθῇ, ὅταν δ' ἐπέστρεψε καὶ εἶδε τοὺς μαθητάς του νὰ κοιμῶνται, εἶπεν εἰς αὐτούς : Ἀφοῦ θέλετε νὰ κοιμᾶσθε, ἄς κοιμᾶσθε· ἰδοὺ ὅμως ἔφθασεν ἡ ὥρα, ὅτε θὰ παραδοθῶ εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν. Σηκωθείτε, ἔφθασεν ὁ προδότης.

Ἐνῶ δ' ἔλεγε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἐπλησίασεν ὁ Ἰούδας, συνοδευόμενος ἀπὸ ὄχλον πολλὸν μὲ λυχνίας, μαχαίρας καὶ ξύλα. Ὁ Ἰησοῦς τότε λέγει πρὸς αὐτούς : Τίνα ζητεῖτε; Ἐκείνοι ἀπήντησαν : Τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐκ Ναζαρέτ. Ὁ Ἰησοῦς ἀπαντᾷ : Ἐγὼ εἶμαι. Ἀμέσως δ' ἐπλησίασεν ὁ Ἰούδας καὶ ἐφίλησε τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ ἐννοήσουν οἱ ὑπηρέται τῶν ἀρχιερέων καὶ οἱ στρατιῶται ὅτι αὐτὸς ἦτο διὰ νὰ τὸν συλλάβουν, ὅπως εἶχον συμφωνήσει. Τότε συνελήφθη ὁ Ἰησοῦς.

Οἱ μαθηταὶ ἠθέλησαν ν' ἀντιστοῦν, ὁ Πέτρος μάλιστα ἔκοψε μὲ τὴν μάχαιράν του τὸ οὖς δούλου τινὸς τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως τοῦ εἶπε νὰ θέσῃ τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην της, καὶ ἑθεράπευσε τὸ οὖς τοῦ δούλου. Εἶπε δ' εἰς τοὺς μαθητάς ὅτι ὀφείλει νὰ μαρτυρήσῃ, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

«Γενηθήτω τὸ θέλημά σου» (Ματθ. 5', 10).

36. Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Ἄννα καὶ ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου.

(Ἰωάν. ΙΗ', 12-27).

Ὅταν συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἔφεραν δεδεμένον πρὸς τὸν πρῶτον ἀρχιερέα Ἄνναν, ὁ ὁποῖος ἐτιμᾶτο πολὺ ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ

ἦτο πενθερός τοῦ ἀρχιερέως τοῦ ἔτους ἐκείνου, τοῦ Καϊάφα. Ὁ Ἄννας ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν ποία εἶναι ἡ διδασκαλία του καὶ ποῖοι οἱ μαθηταὶ του. Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν : Ἐγὼ ἐδίδαξα πάντοτε δημο-
αία, οὐχὶ δὲ κρυφίως· τί μὲ ἐρωτᾷς; Ἐρώτησόν τινα ἀπὸ ὅσους μὲ
ἴκουσαν. Τότε εἰς ἐκ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἄννα ἐρράπισε τὸν Ἰη-
σοῦν καὶ εἶπε : Τοιοῦτοτρόπως ἀποκρίνεσαι εἰς τὸν ἀρχιερέα ;
Ὁ δ' Ἰησοῦς ἀπήντησεν : Ἐὰν εἰπὸν τι κακόν, εἰπέ αὐτὸ εἰς
ἐμέ, ἐὰν δ' ὠμίλησα καλῶς, διατί μὲ δέρεις; Τότε ὁ Ἄννας
ἔστειλε τὸν Ἰησοῦν δέσμιον πρὸς τὸν ἀρχιερέα Καϊάφαν. Τὸν
Ἰησοῦν εἶχον ἀκολουθήσει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἄννα δύο μαθη-
ταὶ του, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης, καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος
ἦτο γνωστός εἰς τὸν ἀρχιερέα, κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τῆς
οἰκίας· ὁ Πέτρος ὁμοίως ἴστατο ἔξω πλησίον τῆς θύρας τῆς οἰ-
κίας. Ὁ Ἰωάννης εἶπε τότε εἰς τὴν θυρωρὸν νὰ εἰσαγάγῃ τὸν
Πέτρον ἐντὸς τῆς οἰκίας· ἐνῶ δ' αὕτη εἰσήγεν αὐτόν, τὸν
ἠρώτησε μήπως εἶναι μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ, ὁ δὲ Πέτρος ἠρ-
νήθη τοῦτο. Ὅτε δ' ὁ Ἰησοῦς ὠδηγεῖτο πρὸς τὸν Καϊάφαν, ὁ
Πέτρος εὕρισκετο ἀκόμη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἄννα μὲ τοὺς
ὑπηρέτας του καὶ ἐθερμαίνεται πλησίον τῆς πυρᾶς, διότι ἦτο
ψυχρός. Τότε ἠρωτήθη ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν ὁ Πέτρος διὰ δευτέ-
ραν καὶ διὰ τρίτην φοράν, ἐὰν εἶναι καὶ αὐτὸς μαθητῆς τοῦ Ἰη-
σοῦ, ἀλλ' ὁ Πέτρος καὶ πάλιν ἠρνήθη. Μετὰ δὲ τὴν τρίτην
ἀρνήσιν ἀμέσως ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ, ὡς εἶχε προείπη ὁ
Χριστός. Τότε ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ καί,
ἀφοῦ ἐξῆλθεν ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν, ἔκλαυσε πικρῶς.

«*Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν*» (Λουκ.
κα', 19). — «*Ὅστις ἂν ἀρνήσῃται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,*
*ἀρνήσομαι αὐτὸν καὶ γὰρ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρα-
νοῖς*» (Ματθ. ι', 33).

37. Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ συνεδρίου καὶ τὸ τέλος τοῦ Ἰούδα.

(Ματθ. Κς', 57-68 καὶ ΚΖ', 3.10).

Ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ Ἄννα φέρεται δεδεμένος εἰς τὴν οἰ-

κίαν τοῦ Καϊάφα, ἔπου εἶχον συναθροισθῆ οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, οἱ ἅποιοι ἀπετέλουν τὸ μέγα συνέδριον τῶν Ἰουδαίων.

Ἄφου παρουσιάσθησαν διάφοροι ψευδομάρτυρες κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, χωρὶς νὰ φέρουν σοβαρὰς κατηγορίας, τέλος παρουσιάσθησαν δύο, οἱ ἅποιοι εἶπον ὅτι ἤκουσαν τὸν Ἰησοῦν νὰ λέγη, ὅτι δύναται νὰ κρημνίσῃ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ τὸν οἰκοδομήσῃ. Ὁ Ἰησοῦς εἶχεν εἰπῆ πράγματι τοῦτο ἐννοῶν τὴν ταφήν καὶ τὴν μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνάστασιν τοῦ σώματός του, τὸ ὅποιον ἦτο ναὸς τοῦ Θεοῦ. Οἱ Ἑβραῖοι ὅμως τὸν παρεξήγησαν καὶ ἐνόμιζον ὅτι ἔλεγε ταῦτα διὰ τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος· εἰς τὸν ὅποιον ἐπίστευον ὅτι κατοικεῖ αὐτὸς ὁ Θεός.

Τότε ὁ Καϊάφας εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν: Ἀκούεις, τί σε κατηγοροῦν οὗτοι; Τί ἔχεις νὰ ἀπαντήσῃς; ὁ δ' Ἰησοῦς ἐσιώπη. Τότε εἶπεν ὁ Καϊάφας: Σὲ ἐξορκίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ νὰ μᾶς εἴπῃς εἰσαι σὺ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; ὁ δ' Ἰησοῦς ἀπήντησε: Ναί, ἐγὼ εἶμαι. Ὁ ἀρχιερεὺς, μόλις ἤκουσε τὴν ὁμολογίαν τοῦ Ἰησοῦ, ὠργίσθη παρὰ πολὺ, καὶ εἶπεν; Οὗτος ἐβλασφήμησε· δὲν ἔχομεν πλέον ἀνάγκην ἀπὸ μάρτυρας. ἤκούσατε τὴν βλασφημίαν του. Σεῖς τί νομίζετε; Ὅλοι δ' ἀπήντησαν ὅτι πρέπει νὰ θανατωθῆ. Τότε ἤρχισαν οἱ παριστάμενοι νὰ πτύουν τὸν Σωτήρα, νὰ τὸν ραπίζουσιν καὶ νὰ τὸν περιπαίζουσιν λέγοντες: Προφήτευσον, Χριστέ, ποῖος σὲ ἐκτύπησεν! Ὁ Ἰούδας, ὅταν εἶδεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη εἰς θάνατον, μετενόησε διὰ τὴν πράξιν του καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὰ ὅποια εἶχε λάβει διὰ τὴν προδοσίαν καὶ κατόπιν ἐξεληθὼν ἀπηγχονίσθη.

«Ὁὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίας ψευδῆ» (Ἐξὸδ. κ', 16). — «Τὰ ὀφώνια τῆς ἀμαρτίας θάνατος» (Ῥωμ. ε', 23).

38. Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Πιλάτου.

(Ματθ. ΚΖ', 11-32.—Μάρκ. ΙΕ', 1-21.—Λουκ. ΚΓ', 1-32.—

Ἰωάν. ΙΗ', 28-ΙΘ', 16).

Τὸ πλῆθος παρέλαβε κατὰ τὰ ἐξημερώματα τῆς Παρασκευῆς.

τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα καὶ ἔφερον αὐτὸν πρὸ τοῦ Ῥωμαίου ἡγεμόνος τῆς χώρας Ποντίου Πιλάτου, διὰ τὴν ἐπικυρώσασθαι οὗτος τὴν ἀπόφασιν τῆς καταδίκης τοῦ Ἰησοῦ εἰς θάνατον. Ὁ Πιλάτος ἠρώτησε τίνα κατηγορίαν φέρουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ. Τὸ πλῆθος ἀπήντησεν: Ἐὰν δὲν ἦτο κακοποιός, δὲν θὰ τὸν ὠδηγοῦμεν ἐνώπιόν σου. Ὁ Πιλάτος εἶπε: Λάβετε τον καὶ δικάσατέ τον, ὅπως ὀρίζει ὁ μωσαϊκὸς νόμος. Ὁ λαὸς τότε ἀπήντησεν: Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ τὸν θανατώσωμεν· τὸν κατηγοροῦμεν ὁμῶς, ὅτι λέγει πῶς εἶναι βασιλεὺς, ἐνῶ ἡμεῖς ἓνα μόνον γνωρίζομεν βασιλέα τῆς Ῥώμης. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἔλεγεν οὐδὲ λέξιν καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα διὰ τὴν ἀπολογηθῆναι, τόσον ὥστε ὁ Πιλάτος ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν: Εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν: Ἐγὼ δὲν εἶμαι βασιλεὺς, ὡς οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς· ἐὰν ἤμην τοιοῦτος βασιλεὺς, οἱ ὑπηρέται μου θὰ μὲ ἤλευθέρωνον ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μου. Ὁ Πιλάτος εἶπε: Λοιπὸν εἶσαι βασιλεὺς; Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν: Σὺ λέγεις ὅτι εἶμαι βασιλεὺς. Ἐγὼ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον διὰ τὴν διδάξαι τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ Πιλάτος τότε εἶπε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους: Ἐγὼ δὲν εὐρίσκω καμμίαν κατηγορίαν δι' αὐτόν. Ἐπειδὴ δ' ἔβλεπε τὴν ἀθρότητα τοῦ Ἰησοῦ, ἐσκέπτετο πῶς νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Κατὰ τὴν συνήθειαν λοιπόν, ἣ ὁποία ὑπῆρχεν, εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα νὰ ἐλευθερώνεται εἰς ἓκ τῶν Ἑβραίων καταδικαιῶν, ἀφοῦ ἠρωτᾶτο ἡ γνώμη τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, ἠρώτησεν ὁ Πιλάτος τὸν λαὸν ποῖον θέλει νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰησοῦν ἢ τὸν Βαραββᾶν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Βαραββᾶς ἦτο φοβερὸς κακοῦργος, ὁ λαὸς θὰ προετίμα τὸν Ἰησοῦν. Ὁ λαὸς ὁμῶς ἠρετιζόμενος ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς ἐφώνησε: τὸν Βαραββᾶν. Ὁ Πιλάτος ἠρώτησε: Καὶ τί νὰ κάμω τὸν Ἰησοῦν; Ὁ δὲ λαὸς ἀπήντησεν: Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Ὁ Πιλάτος τότε διέταξε νὰ μαστιγώσουν τὸν Ἰησοῦν, νὰ τὸν ἐνδύσουν μὲ πορφυροῦν ἔνδυμα καὶ νὰ θέσουν εἰς τὴν κεφαλὴν του στέφανον ἐξ ἀκανθῶν· οὕτω δὲ ἐνδεδυμένον παρουσίασεν αὐτὸν εἰς τὸν ὄχλον καὶ εἶπεν: Ἴδε ὁ ἄνθρωπος· δηλαδὴ, νὰ ὁ

ἄνθρωπος ποῦ θέλετε νὰ σταυρώσετε· ἀξίζει νὰ γίνεται τόσος θόρυβος δι' αὐτόν ; Ἀξίζει νὰ καταδικασθῇ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἰς θάνατον ;

Ἄλλ' οὔτε μὲ αὐτὸ ἠσούχασαν οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐξηκολούθουν νὰ φωνάζουν : Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Ἐπειδὴ δ' ἔβλεπον ὅτι ἐδίσταζεν ὁ Πιλάτος, ἤρχισαν νὰ τὸν ἀπειλοῦν ὅτι, ἐὰν ἀθώωσῃ τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος λέγει τὸν ἑαυτὸν του βασιλέα, σημαίνει ὅτι δὲν εἶναι φίλος τοῦ ἀληθοῦς βασιλέως, τοῦ Καίσαρος τῆς Ῥώμης. Τότε ὁ Πιλάτος, μόλις εἶδεν ὅτι ἠδύνατο νὰ παρεξηγηθῇ ἀπὸ τὸν Καίσαρα, παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν ὄχλον διὰ νὰ σταυρώσουν αὐτόν.

«Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ» (Ἰωάν. ιη', 37).

39. Ἡ σταύρωσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ.

(Ματθ. ΚΖ', 33-56.—Μάρκ. ΙΕ', 20-41.—Λουκ. ΚΓ', 26-49.—Ἰωάν. ΙΘ', 17-37).

Οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παρέλαβον τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ τὸν ὀδηγήσουν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ἔξω τῶν Ἱεροσολύμων, ὅπου ἐξετελοῦντο αἱ θανατικαὶ ἐκτελέσεις. Ἐβάσταζε δ' αὐτὸς ὁ Σωτὴρ τὸν σταυρὸν, ἐπειδὴ ὅμως ἐκουράσθη καθ' ὁδόν, διέταξαν ἄνθρωπὸν τινα, καλούμενον Σίμωνα, ἀπὸ τὴν Κυρήνην τῆς Ἀφρικῆς νὰ σηκώσῃ τὸν σταυρὸν. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, τὴν πρωίαν τῆς Παρασκευῆς, ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν καὶ δύο κακούργους, ἓνα ἐκ δεξιῶν του καὶ ἄλλον ἐξ ἀριστερῶν του. Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἰησοῦ ἐτέθη ἡ ἐπιγραφή εἰς τρεῖς γλώσσας, ἑβραϊκὴν, ἐλληνικὴν καὶ λατινικὴν, διὰ τῆς ὁποίας ἐδηλοῦτο ὁ λόγος τῆς καταδίκης τοῦ Ἰησοῦ : Ἰησοῦς Ναζωραῖος βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Ἀφοῦ δ' ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, οἱ στρατιῶται διμοιράσθησαν τὰ ἐνδύματά του. Πολλοὶ ἐπλησίαζον εἰς τὸν σταυρὸν καὶ ὕβριζον καὶ περιέπαιζον τὸν Ἰησοῦν. Οὗτος δ' ἔλεγε : Πάτερ, συγχώρησον αὐτούς, διότι δὲν γνωρίζουν τί πράττουν. Εἰς

δ' ἀπὸ τοὺς κρεμαμένους εἰς τὸν σταυρὸν κακούργους περιέπαιζε καὶ αὐτὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγεν : ἂν εἶσαι ὁ Χριστός, σῶσον τὸν ἑαυτὸν σου καὶ ἡμᾶς. Ὁ ἄλλος ὅμως κακούργος ἐπέπλητ-
 τεν αὐτὸν καὶ ἔλεγε : Δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεόν ; ἡμεῖς μὲν δι-
 καίως τιμωρούμεθα, οὗτος ὅμως δὲν ἔπραξεν οὐδὲν κακόν· καὶ

Ἡ σταύρωσις.

ἀφοῦ ἐστράφη πρὸς τὸν Ἰησοῦν, εἶπε : Κύριε, ἄς με ἐνθυμηθῆς εἰς τὴν βασιλείαν σου. Ὁ δ' Ἰησοῦς τοῦ ἀπήντησεν : Ἀληθῶς σοῦ λέγω, σήμερον θὰ εἶσαι μαζί μου εἰς τὸν παράδεισον.

Ὁ Ἰησοῦς, ὅταν εἶδε πλησίον τοῦ σταυροῦ, τὴν μητέρα του

καὶ τὸν ἀγαπητὸν τοῦ μαθητὴν Ἰωάννην, εἶπε πρὸς τὴν μητέρα του : Μητέρα, ἰδοὺ ὁ υἱός σου πρὸς δὲ τὸν Ἰωάννην : Ἰωάννη, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Ὁ δ' Ἰωάννης παρέλαβεν ἀπὸ τότε τὴν παρθένον Μαρίαν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τὴν ἐφρόντιζεν ὡς μητέρα του.

Ἀπὸ τῆς μεσημβρίας τῆς Παρασκευῆς μέχρι τῆς τρίτης ὥρας τοῦ ἀπογεύματος ἔγινε σκότος βαθθὲν εἰς ὅλην τὴν γῆν. Τὴν δὲ τρίτην ὥραν ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησε : Θεέ μου, Θεέ μου, διατί με ἐγκατέλιπες ; Μετὰ τοῦτο εἶπε : Διψῶ. Οἱ δὲ στρατιῶται, ἀφοῦ ἐπότισαν ἓνα σπόγγον εἰς ὄξος, ἔθεσαν αὐτὸν εἰς κάλαμον καὶ τὸν ἐπλησίασαν εἰς τὸ στόμα του. Τότε ὁ Ἰησοῦς λαβὼν τὸ ὄξος εἶπε : Τετέλεσται, δηλαδή συνεπληρώθη τὸ ἔργον, διὰ τὸ ὅποιον ἀπεστάλην. Ἀφοῦ δ' ἀνεστέναι βραδέως, εἶπε : Πάτερ εἰς σὲ παραδίδω τὸ πνεῦμά μου. Ἀμέσως δ' ἔκλινε τὴν κεφαλὴν του καὶ ἀπέθανε.

Μόλις ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς, ἐσεισθη ἡ γῆ, αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, οἱ τάφοι ἠνοίχθησαν καὶ πολλοὶ ἀνέστησαν ἐκ νεκρῶν. Τότε τινὲς τῶν Ἰουδαίων ἐφοβήθησαν καὶ ἐνόησαν ὅτι ἀληθῶς ὁ σταυρωθεὶς ἦτο υἱὸς Θεοῦ. Ἐπειδὴ ἡ ἐπομένη ἡμέρα ἦτο Σάββατον, καὶ μάλιστα Σάββατον τῆς ἐβδομάδος τοῦ Πάσχα, ἦλθον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παρεκάλουν τὸν Πιλάτον νὰ μὴ μείνουν τὰ σώματα τῶν σταυρωθέντων τὸ Σάββατον ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, διότι ἀπηγορεύετο τοῦτο ἀπὸ τὸν μωσαϊκὸν νόμον. Τότε οἱ στρατιῶται κατὰ διαταγὴν τοῦ Πιλάτου ἦλθον καὶ τοὺς μὲν δύο κακούργους, οἱ ὅποιοι δὲν εἶχον ἔτι ἀποθάνει, ἐφόνευσαν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, τὸν δ' Ἰησοῦν δὲν ἤγγισαν, ἐπειδὴ εἶχε πλέον ἀποθάνει. Εἰς στρατιώτης ὅμως, διὰ νὰ βεβαιωθῆ, ἐκέντησε τὴν πλευράν του μὲ λόγχην καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

Κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς μεγάλης Πέμπτης, ὅταν τελήται ὁ ὄρθρος τῆς μεγάλης Παρασκευῆς, ἀναγινώσκονται 12 περικοπαὶ ἀπὸ τὰ 4 εὐαγγέλια σχετικαὶ μὲ τὰ πάθη τοῦ Σωτῆρος (τὰ 12 εὐαγγέλια). Μεταξὺ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ πέμπτου καὶ τοῦ ἕκτου.

Μία ὁδὸς ἐν Ἱερουσαλήμ.

εὐαγγελίου, ὅτε ὑψοῦται ὁ Ἐσταυρωμένος πρὸς προσκύνησιν φάλλεται τὸ ἐξῆς κατανοκτικὸν ἀντίφωνον :

«Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας. Στέφανον ἐξ ἀκανθῶν περιτίθεται ὁ τῶν ἀγγέλων βασιλεὺς. Ψευδῆ πορφύραν περιβάλλεται ὁ περιβάλλων τὸν οὐρανὸν ἐν φέλαις. Ῥάπισμα κατεδέξατο ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ἐλευθερώσας τὸν Ἀδάμ. Ἦλοις προσηλώθη ὁ νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας. Λόγγον ἐκεντήθη ὁ υἱὸς τῆς Παρθένου. Προσκυνοῦμέν σου τὰ πάθη σου, Χριστέ. Δείξον ἡμῖν καὶ τὴν ἐνδοξὸν σου ἀνάστασιν».

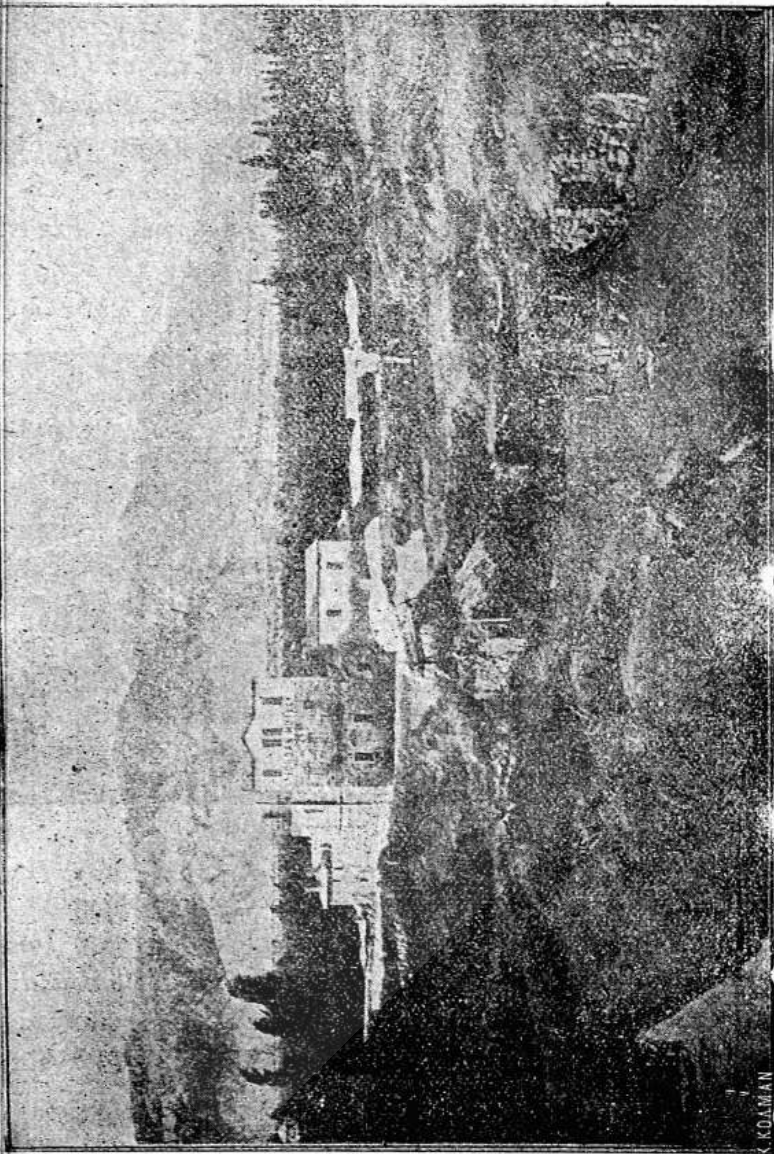
Δηλαδή: Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξυλίνου σταυροῦ ὁ δημιουργὸς τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης. Ἐφόρῃσαν στέφανον ἐξ ἀκανθῶν εἰς τὸν βασιλεῖα τῶν ἀγγέλων. Ῥαπίσματα ἐδέχετο, ἐνῶ ἦν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, αὐτός, ὁ ὁποῖος βαπτισθεὶς εἰς τὸν Ἰορδάνην ἠλευθέρωσε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Μὲ ἡλους (καὶ φά) προσηλώθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὁ νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας. Μὲ λόγγον ἐκεντήθη ὑπὸ στρατιώτου ὁ υἱὸς τῆς Παρθένου. Χριστέ, προσκυνοῦμεν τὰ πάθη σου· δείξον καὶ τὴν ἐνδοξὸν ἀνάστασίν σου.

«*Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ*» (Ἰωάν. ιε', 13).

40. Ἡ ταφή τοῦ Ἰησοῦ.

(Ματθ. ΚΖ', 57-66. — Μάρκ. ΙΕ', 42-47. — Λουκ. ΚΓ', 50-56. — Ἰωάν. ΙΘ', 38-42).

Τὴν ἐσπέραν τῆς Παρασκευῆς ἦλθε πρὸς τὸν Πιλάτον ὁ Ἰουδαῖος σὺν ἱεροῦσιν, ὁ καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀριμαθαίαν, βουλευτής, ἰσραηλῆδ' ἄνθρωπος καὶ λατὴρ μέλος τοῦ μεγάλου συνεδρίου, ἀνὴρ δίκαιος καὶ πλούσιος καὶ πολὺ μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸ κρυπτόν, καὶ ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Πιλάτος διέταξε νὰ τοῦ δοθῆ, ἀφοῦ δ' οὗτος ἔλαβε μετὰ τοῦ Νικοδήμου, ὁ ὁποῖος ἔφερεν ἀρώματα, τὸ ἔθαψαν, ὡς συνήθιζον οἱ Ἑβραῖοι, μὲ αὐτὰ καὶ τὸ ἐτύλιξαν εἰς σινδῶνα καθαρὰν. Ὑστερον δ' ἔθαψαν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔφρασαν μὲ λίθον τὴν θύραν τοῦ μνημείου, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε ταῦτα προηγουμένως ἄλλος τις.

Ἡ Ἱερουσό, ὡς ἔχει σήμερον.

Κ. ΚΟΛΛΙΑΝ

Τὴν ἐπομένῃν ἡμέραν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἐπει
ἐφοβοῦντο μὴ ἔλθουν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ κλέψουν τὸ σῶ
τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶπουν ὑστερον ὅτι ἀνέστη, ἐζήτησαν ἀπὸ
Πιλάτου νὰ κλείσῃ καλῶς τὸν τάφον καὶ νὰ θέσῃ φρουρὰν πρὸς
φύλαξίν του. Ὁ Πιλάτος ἐδέχθη, καὶ ἔγινε κατὰ τὴν ἐπι
μίαν των.

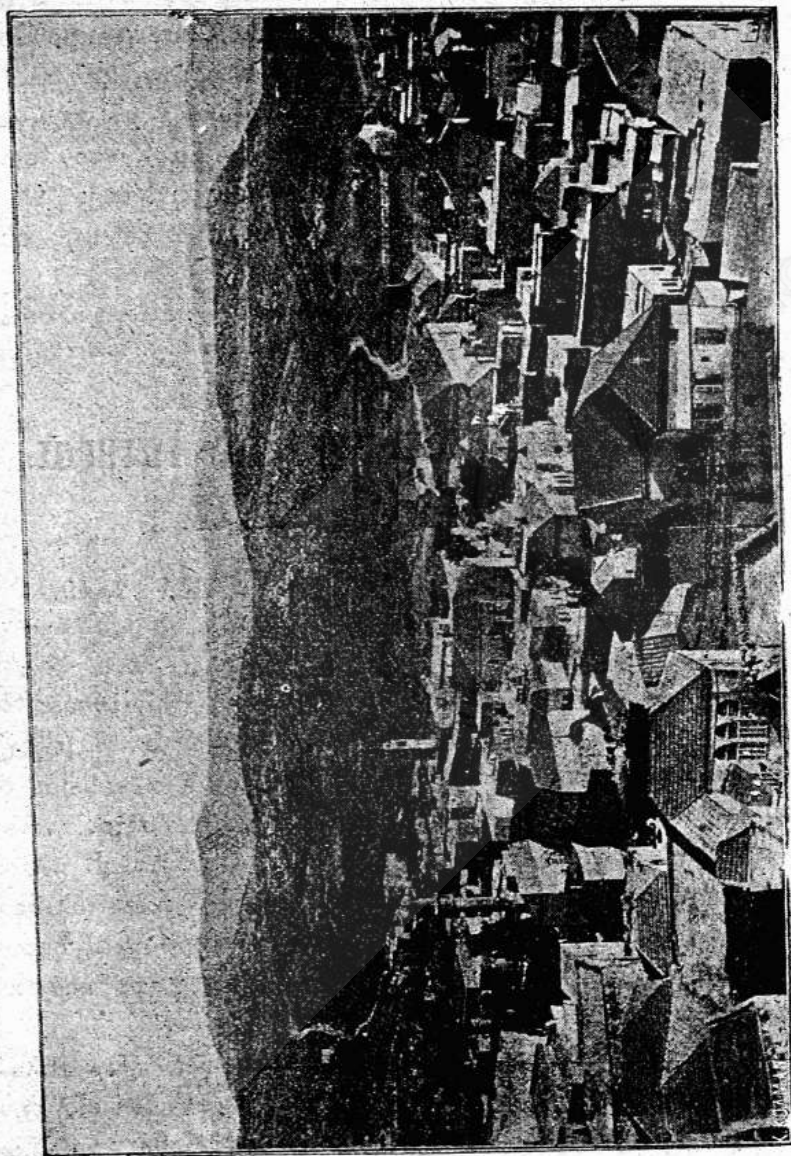
Τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην Παρασκευὴν τὴν πρωίαν, ὅτε τελ
ται ἡ μνήμη τῶν παθῶν τοῦ Σωτῆρος, ψάλλεται τὸ ἐξῆς ἀπ
λυτίκιον : «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν

Ἡ ἀποκαθήλωσις τοῦ Ἰησοῦ.

ἀχραντόν σου σῶμα, σινδόνι καθαρᾷ εἰλύσας καὶ ἀρώμασιν,
μνήματι καινῷ κηδεύσας ἀπέθετο». Δηλαδή : Ὁ εὐγενῆς Ἰωσήφ
ἀφοῦ κατεβίβασεν ἀπὸ τὸν σταυρὸν τὸ ἅγιόν σου σῶμα καὶ
ἐτύλιξεν εἰς καθαρὰν σινδόνα καὶ τὸ ἤλειψε μὲ ἀρώματα,
ἐκήδευσε καὶ τὸ ἀπέθεσεν εἰς μνημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον κανεὶς
εἶχε ταφῆ.

Ἐπίσης δὲ τὸ ἐξῆς στιχηρόν : «Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν
ὁ Ἀριμαθαίας καθεῖλε, τὴν τῶν ἀπάντων ζωὴν, σμύρνην καὶ σινδό
σε, Χριστέ, ἐκήδευσε, καὶ τῷ πόθῳ ἠπειλείτο, καρδία καὶ χεῖρ
σῶμα τὸ ἀκήρατον σοῦ περιπτύξασθαι· ὅμως συστελλόμενος φόβῳ

Ἡ Νάφακτος, ὡς ἔχει σήμερον.

χαίρων ἀνεβόα σοι : Δόξα τῇ συγκαταβάσει σου φιλόανθρωπε». Δηλαδή : Ὅταν ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀρριμαθαίας σέ, ὦ Χριστέ, ὁ ὁποῖος δίδεις εἰς ὄλα τὰ ὄντα τὴν ζωὴν, κατεβίβασε νεκρὸν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἀφοῦ σέ ἤλειψε μὲ ἄρωμα, τὴν σμύρναν, καὶ σέ ἐτύλιξε μὲ σινδὸνα, σέ ἐκῆδυσεν. Ἐπόθει δ' ὁ Ἰωσήφ μὲ τὴν καρδίαν καὶ τὰ χεῖλη του νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸ ἀμόλυτον σῶμά σου· ὅμως μὲ φόβον καὶ μὲ χαρὰν σοῦ ἔλεγε δυνατά : Ὁ φιλόανθρωπε, δοξάζω τὴν συγκατάβασίν σου (νὰ δεχθῆς σὺ ὁ Θεὸς νὰ σε θάψω ἐγώ).

« Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης, Χριστέ, καὶ ἀγγέλων στραται ἐξεπλήττοντο, συγκατάβασιν δοξάζουσαι τὴν σὴν ». (Ἐκ τοῦ ἐπιταφίου θρήνου).

Η'. Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

41. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Σωτήρος.

(Ματθ. ΚΗ', 1-20.—Μάρκ. ΙΓ', 1-18.—Λουκ. ΚΔ', 1-49.—
Ἰωάν. Κ', 1—ΚΑ', 25).

Τὴν Κυριακὴν τὸ πρῶτῃ, μόλις ἐξημέρωσεν, ἦλθον εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, ἡ Μαρία, ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἡ Σαλώμη μὲ ἀρώματα, διὰ νὰ ἀλείψωσι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Μόλις ὅμως ἔφθασαν εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον μὲ μεγάλην των ἐκπληξιν, ὅτι ὁ λίθος δὲν ἐσκέπαζε πλέον αὐτό· διότι ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ κατήλθε καὶ τὸν ἀπεκύλισεν, οἱ δὲ φύλακες τοῦ τάφου, μόλις εἶδον τὸν ἄγγελον καὶ ἤκουσαν τὸν σεισμόν, ὁ ὁποῖος συνέβη ταυτοχρόνως, ἐφοβήθησαν καὶ ἔγιναν ὡς νεκροί.

Ἐνῶ αἱ γυναῖκες πλήρεις ἀπὸ φόβον καὶ ἐκπληξιν ἐβλεπον τὸν τάφον ἀνοικτόν, ὁ ἄγγελος, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ μνημείου, εἶπεν εἰς αὐτάς : Μὴ φοβεῖσθε· γνωρίζω ὅτι ζητεῖτε τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος ἐσταυρώθη· δὲν εἶναι ἐδῶ· ἀνέστη· ἐλάτε, ἴδετε τὸν τόπον, ὅπου ἦτο ὁ Σωτήρ, καὶ πηγαί-

τε ταχέως νὰ ἀναγγείλετε τὸ συμβάν εἰς τοὺς μαθητάς του. Ἄμέσως δ' αἱ γυναῖκες ἔτρεξαν μὲ φόβον καὶ χαρὰν νὰ ἀναγγείλουν εἰς τοὺς μαθητάς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ. Ἐνῶ δ' αἱ γυναῖκες εἶναι ἐπήγαινον ν' ἀναγγείλουν ταῦτα εἰς τοὺς μαθητάς, ἀπήγγειλλαν καθ' ὁδὸν τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς αὐτάς : Χαί-

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ.

τε. Αὐταὶ δ' ἐπλησίασαν, ἐκράτησαν τοὺς πόδας του καὶ τὸν προσεκύνησαν. Ὁ δ' Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτάς : Μὴ φοβεῖσθε· ἀγγείλετε ἀναγγείλετε εἰς τοὺς μαθητάς μου τὸ συμβάν.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἐνεφανίσθη καὶ εἰς τὸν Ἀπό-

στολον Πέτρον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους μαθητάς του, εἰς τοὺς ὁποίους ἐφανερώθη πολλάκις ἐπὶ 40 ἡμέρας καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.

Κατὰ τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην Κυριακὴν τοῦ Πάσχα, ὅτε πανηγυρίζεται ἡ ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος, φάλλονται μεταξὺ ἄλλων τό : «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν ἡμεῖς χαρισάμενος». Δηλαδή : Ὁ Χριστὸς ἀνέστη, ἐνῶ εἶχεν ἀποθάνει, καὶ τοιοῦτοτρόπως διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐνίκησε τὸν θάνατον καὶ ἐχάρισε τὴν ζωὴν εἰς τοὺς νεκρούς, τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὰ μνημεῖα. Ἔτι δὲ φάλλεται τὸ ἐξῆς τροπάριον : «Ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν λαοί, Πάσχα Κυρίου Πάσχα· ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωὴν καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανὸν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς διεβίβασεν, ἐπὶ νικίον ἄδοντας». Δηλαδή : Σήμερον εἶναι ἀναστάσεως ἡμέρα Πάσχα, Πάσχα τοῦ Κυρίου, ἃς πανηγυρίζομεν λαμπρῶς, χριστιανικοὶ λαοί· διότι ὁ Χριστὸς, ὁ Θεὸς μας, ἐνῶ εἴμεθα ἄξιμοι θανάτου, μᾶς ἐχάρισε τὴν αἰώνιον ζωὴν, καὶ μᾶς μετέφερεν ἐκ τῆς γῆς εἰς τὸν οὐρανόν. Διὰ τοῦτο ἡμεῖς ἃς φάλλωμεν τὸν ὕμνον τῆς νίκης ἐκ τῆς γῆς.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν φάλλεται καὶ τὸ ἐξῆς τροπάριον : «Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον ἀναδέδεικται· Πάσχα καινόν, ἅγιον Πάσχα μυστικόν· Πάσχα πανσεβάσμιον· Πάσχα, Χριστὸς ὁ λατρευτός· Πάσχα ἄμωμον· Πάσχα μέγα· Πάσχα τῶν πιστῶν Πάσχα τὸ πύλας ἡμῖν τοῦ Παραδείσου ἀνοίξαν· Πάσχα πάντα ἀγιάζον πιστούς». Δηλαδή : Σήμερον μᾶς ἐφανερώθη Πάσχα ἱερὸν, Πάσχα νέον (οὐχὶ ὡς τὸ Πάσχα τῶν Ἑβραίων), ἅγιον Πάσχα ἱερὸν μυστήριον δι' ἡμᾶς· Πάσχα σεβαστότατον· Πάσχα κατὰ τὸ ὁποῖον ἀπελύτρωσεν, ἠλευθέρωσε, τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν ὁ Χριστὸς· Πάσχα ἅγιον, Πάσχα μέγα· Πάσχα τῶν πιστῶν· Πάσχα, διὰ τοῦ ὁποίου ἠνοιχθησαν εἰς ἡμᾶς αἱ πύλαι τοῦ Παραδείσου, (αἱ ὁποῖαι πρὶν τῆς σταυρώσεως καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἦσαν κλεισταὶ δι' ἡμᾶς)· Πάσχα, τὸ ὁποῖον ἀγιάζει ὅλους τοὺς πιστούς.

«Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο» (Α', Κορινθ. ιε', 20).

42. Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος.

(Λουκ. ΚΔ', 50-53. — Πράξεων Ἀποστόλων Α', 1-12).

Τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν Ἀνάστασιν ὁ Ἰησοῦς ἦλθε μετὰ τοὺς μαθητάς του εἰς τὸ πλῆσιον τῶν Ἱεροσολύμων ὄρος τῶν

Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Χριστοῦ.

ἐλαιῶν, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰς τελευταίας παραγγελίας του νὰ μὴ ἀπομακρυνθοῦν τῶν Ἱεροσολύμων, ἀλλ' ἐκεῖ νὰ περιμέ-

νον τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον τοὺς ὑπεσχέθη, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὁποῖου θὰ κηρύξουν εἰς ὅλην τὴν γῆν. Ἄφου δ' εἶπεν αὐτὰ καὶ ἠύλόγησε τοὺς μαθητάς του, ἀνελήφθη ἐνώπιόν των εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ νεφέλη ἀπέκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν των. Ἐνῶ δ' οἱ μαθηταὶ ἔβλεπον ἔκπληκτοι εἰς τὸν οὐρανόν, δύο ἄγγελοι παρουσιάσθησαν εἰς αὐτοὺς μὲ λευκὰ ἐνδύματα καὶ τοὺς εἶπον: Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί βλέπετε εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ἀνελήφθη τώρα εἰς τὸν οὐρανόν, θὰ ἔλθῃ πάλιν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Τότε οἱ μαθηταὶ προσεκύνησαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ μὲ μεγάλην χαρὰν, ἐκεῖ δὲ διαρκῶς ὕμνουν καὶ ἠυλόγουν τὸν Θεὸν εἰς τὸ ἱερόν. Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει τὴν μνήμην τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὸ Πάσχα, ἐν ἡμέρᾳ Πέμπτη. Τότε φάλλεται τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον: «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, χαροποιήσας τοὺς μαθητάς τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, βεβαιωθέντων αὐτῶν διὰ τῆς εὐλογίας ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου». Δηλαδή: «Σὺ ὦ Χριστέ, Θεέ μας, ἀνελήφθης μὲ δόξαν καὶ ἔκαμες νὰ χαροῦν οἱ μαθηταί, διότι ὑπεσχέθης νὰ στείλῃς εἰς αὐτοὺς τὸ ἅγιον Πνεῦμα, καὶ διότι ἐβεβαιώθησαν, ὅταν, ἐνῶ τοὺς ἠύλογεις, ἀνελήφθης, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου.

«Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ» (Α' Τιμοθ. γ', 16).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο εἶδομεν τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Σωτῆρος τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ ὁποῖος ζῶν καὶ θνήσκων ἐν μόνον εἶχε μέλημα : νὰ πράττῃ τὸ θέλημα τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς του. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ ὁποῖος πιστῶς ἐφήρμοσεν ὅσα ἐδίδασκε. Δὲν ἐδίδασκε μόνον τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅλος ὁ βίος του ἦτο ὑποταγὴ εἰς τὸ θέλημά του· δὲν ἐδίδασκε μόνον τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωὴν του ἀκόμη ἐθυσίασε χάριν τῶν ἀνθρώπων· δὲν ἐδίδασκε μόνον τὴν ὑπομονήν, ἀλλὰ καὶ ὅταν ὑβρίζετο ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἠύχετο ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν του· δὲν ἐδίδασκε μόνον νὰ συγχωρῶμεν τοὺς εἰλικρινῶς μετανοοῦντας, ἀλλὰ καὶ ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου του συνεχώρησε καὶ ἐκήρυξεν ἄξιον τοῦ παραδείσου τὸν εἰλικρινῶς μετανοήσαντα κακοῦργον· δὲν ἐδίδασκε μόνον ὅτι πάντα τοῦ κόσμου τὰ ἀγαθὰ πρέπει τις νὰ θυσιάσῃ πρὸ τοῦ καθήκοντος, πρὸ τῆς ιδέας, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ἔπεσε τὸ πρῶτον θῦμα χάριν τούτων.

Διὰ τοῦτο ὁ βίος τοῦ Σωτῆρος εἶναι δι' ἡμᾶς τέλειον πρότυπον, ἀφοῦ, ὡς λέγει ὁ Πέτρος, καὶ «ἐπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἵχνεσιν αὐτοῦ (Α' Πέτ. β', 21).

Τ Ε Λ Ο Σ

ΔΩΡΕΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΔΗΜ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

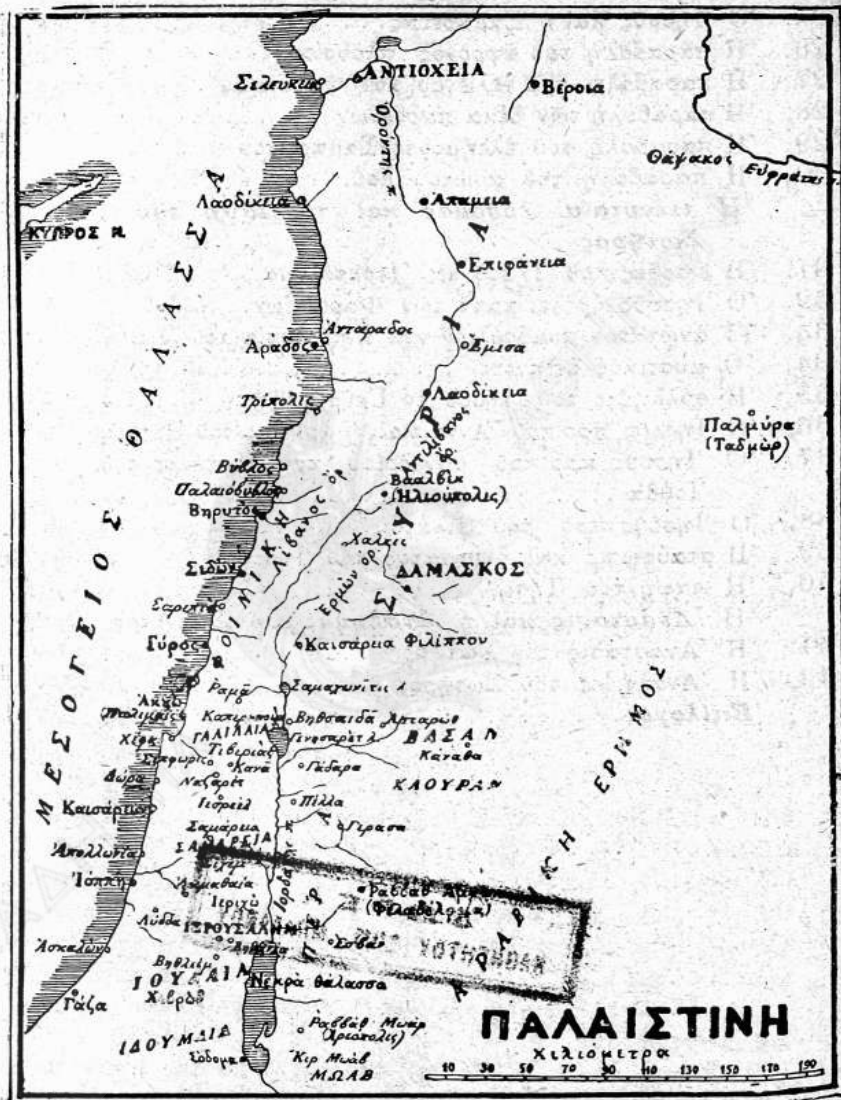
ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Εἰσαγωγή.	Σελίς	3
	Πρὸς τοὺς διδάσκοντας.	»	4
A'	Τὰ κατὰ τὴν Θεοτόκον		
	1. Ἡ Γέννησις, τὰ Εἰσόδια, ὁ Εὐαγγελισμὸς καὶ ἡ Κοιμησις τῆς Θεοτόκου.	»	5
B'	Τὰ κατὰ τὸν Ἰωάννην τὸν Προδρόμον		
	2. Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.	»	6
	3. Τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου.	»	8
	4. Ἡ ἀποκεφάλισις τοῦ Προδρόμου.	»	8
Γ'	Ὁ ἰδιωτικὸς βίος τοῦ Σωτῆρος		
	5. Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.	»	9
	6. Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων.	»	12
	7. Ὁ Ἡρώδης καὶ ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον.	»	13
	8. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἱερουσαλήμ.	»	14
Δ'	Ἡ Βάπτισις καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν μαθητῶν τοῦ Σωτῆρος		
	9. Ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ.	»	15
	10. Ἡ ἐκλογὴ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ.	»	16
Ε'	Τὰ θαύματα τοῦ Σωτῆρος		
	11. Τὸ θαῦμα ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας.	»	18
	12. Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναὶν.	»	18
	13. Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰακείρου.	»	19
	14. Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν.	»	19
	15. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Καπερναούμ.	»	20
	16. Ὁ ἐκατόνταρχος τῆς Καπερναοῦμ καὶ ὁ Χριστός.	»	21
	17. Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς.	»	21
	18. Ὁ χορτασμὸς τῶν πεντακισχιλίων διὰ πέντε ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων.	»	22
	19. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Βηθεσδα.	»	23
	20. Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας.	»	23
	21. Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.	»	24
	22. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Λάζαρος. Ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.	»	25
	23. Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος.	»	27

	Σελίς
Ἡ διδασκαλία τοῦ Σωτῆρος	
24. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος.	» 28
25. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις.	» 29
26. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.	» 31
27. Ἡ παραβολὴ τοῦ τελώνου καὶ Φαρισαίου.	» 32
28. Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων.	» 34
29. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου.	» 35
30. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.	» 36
Ἡ τελευταία ἑβδομὰς καὶ τὰ πάθη τοῦ Σωτῆρος	
31. Ἡ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσόλυμα.	» 38
32. Ὁ Ἰησοῦς ὄμιλεῖ κατὰ τῶν Φαρισαίων.	» 39
33. Τὸ ἀνώτατον συμβούλιον καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα	» 40
34. Ὁ μυστικὸς δεῖπνος.	» 41
35. Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεθσημανῇ.	» 42
36. Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Ἄννα καὶ ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου	» 44
37. Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ συνεδρίου καὶ τὸ τέλος τοῦ Ἰούδα	» 45
38. Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Πιλάτου.	» 46
39. Ἡ σταύρωσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ.	» 48
40. Ἡ ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ.	» 52
Ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ Ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος	
41. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος.	» 56
42. Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος.	» 59
Ἐπίλογος.	» 61

ΔΩΡΕΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ Κ. Μ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΚΗΡΥΞΙΑΝ

Χάρτης τῆς Παλαιστίνης.

ΔΩΡΕΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΔΗΜ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δ. Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ 1ης
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1913.

Στοιχειώδης Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία μετὰ 5 ὀλοσελίδων εἰκό-
νων. Ἔκδοσις 1915.

Ἐργὰ Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μετὰ πολλῶν εἰκόνων
καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης. Ἔκδοσις 1915.

Ἐργὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης μετὰ πολλῶν εἰκόνων
ὀλοσελίδων καὶ μὴ καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης. Ἔκδοσις 1915.

Στοιχειώδης Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Κατήχησις. Ἔκδο-
σις 1915.

Διευρυτικὴ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων, κατὰ τὸ πρόγραμμα. Ἔκ-
δοσις 1915, μετ' εἰκόνων.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

(Ἔκδόσεις τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων).

Ἡ Ἐκκλησία μας, ἦτοι ποῦ, πῶς καὶ πότε λατρεύεται ὁ Θεός,
μετὰ πλήρους ἐρμηνείας τῆς θείας λειτουργίας. Ἔκδοσις 13η (80,000
ἀντίτυπα).

Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι σήμε-
ρον. Ἔκδοσις νέα.

Αἱ Θρησκείαι, σύντομος ἱστορία τῶν διαφόρων Θρησκειῶν
ἀγρίων καὶ πεπολιτισμένων ἐθνῶν.

Ἐκ τῶν Ποιητικῶν Βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Ἰώβ—
Ψαλμοί—Παροιμίαι—Ἄσμα ἁσμάτων—Ἐκκλησιαστής—Σοφία Σο-
λομώντος—Σοφία Σειράχ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000014266